

МОНГОЛ УЛСЫН
ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН САЙДЫН
ТУШААЛ

2022 оны 01 сарын 19 өдөр

Дугаар 1/36

Улаанбаатар хот

Г Түр заавар шинэчлэн батлах тухай Г

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 8.1.3, 8.1.5, 8.1.13 дахь заалт, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, нийгэм, эдийн засагт үзүүлэх серөг нөлөөллийг бууруулах тухай хуулийн 7.1.23 дахь заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

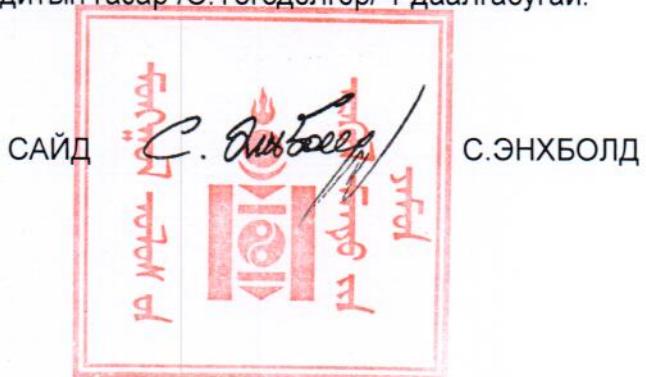
1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тандалт, сэргийлэлтийн түр зааврыг нэгдүгээр, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын хариу арга хэмжээний түр зааврыг хоёрдугаар, Эрүүл мэндийн байгууллагад тандалт хийх түр зааврыг гуравдугаар, Хаалттай орчин (Асрамжийн газар, цэргийн анги, хорих анги, уул, уурхайн кэмп, үйлдвэр)-д тандалт хийх түр зааврыг дөрөвдүгээр, Кластер (багц) өвчлөлийн судалгаа хийх түр зааврыг тавдугаар, Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээнд мөрдөх халдварын сэргийлэлт, хяналтын түр зааврыг зургаадугаар, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын лабораторийн оношилгооны түр зааврыг долоодугаар, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үед халдвартгүйжүүлэлт хийх түр зааврыг наймдугаар, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлын тархвар судалгааны хуудсыг есдүгээр, Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлын хавьтлын ажиглалтын хуудсыг аравдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үеийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний бэлэн байдлыг хангах, голомтын хариу арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулан ажиллахыг Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв /Ц.Билэгтсайхан/, Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв /Н.Цогбадрах/, Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв /Д.Нарантуяа/, Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв /Л.Насанцэнгэл/, аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газар, төр, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын дарга, захирал нарт даалгасугай.

3. Мэргэжил аргазүйн удирдлагаар хангаж ажиллахыг Нийтийн эрүүл мэндийн газар /Д.Баярболд/, Эмнэлгийн тусlamж, үйлчилгээний газар /Ж.Нарангэрэл/, Эрүүл мэндийн яамны дэргэдэх холбогдох мэргэжлийн салбар зөвлөл, эмнэлзүйн зөвлөх багт тус тус үүрэг болгосугай.

4. Энэхүү тушаал гарсантай холбогдуулан Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны А/456, А/547, А/815 дугаар тушаалыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

5. Тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар /С.Төгсдэлгэр/-т даалгасугай.

Эрүүл мэндийн сайдын 20... оны
19. сарын 19-ны өдрийн 1 дугаар
тушаалын нэгдүгээр хавсралт

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)-ЫН ТАНДАЛТ, СЭРГИЙЛЭЛТИЙН ТҮР ЗААВАР

Нэг. Үндэслэл

Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ыг Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага (ДЭМБ) 2020 оны 1 дүгээр сарын 31-ний өдөр “Олон улсын шинж чанартай нийгмийн эрүүл мэндийн онц байдал”, 2020 оны 3 дугаар сарын 11-ний өдөр “Цар тахал” болсныг зарласан.

ДЭМБ-ын SARS-CoV-2 вирусийн хувьслыг судлах Зөвлөх хорооны шийдвэрээр “онцгой анхаарал татах хувилбар”-ын вирусийн ангилалд Альфа, Бета, Гамма, Дельта хувилбарын вирус хамаарч байна.

2021 оны 11 дүгээр сарын 26-ны өдөр ДЭМБ-аас Өмнөд Африкаас илрүүлсэн B.1.1.529 хувилбарыг онцгой анхаарал татах “Омикрон” хувилбарын вирус хэмээн нэрлэсэн бөгөөд одоо дэлхийн 149 улс орон, нутаг дэвсгэрт бүртгэгдээд байна.

Манай улсад 2020 оны 3 дугаар сарын 10-ны өдөр Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын анхны зөөвөрлөгдсөн тохиолдол, 11 дүгээр сарын 11-ний өдөр дотоодын халдварт бүртгэгдсэн анхны тохиолдлыг тус тус зарласан.

Одоогоор коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын 4 дэх удаагийн давалгаа эхэлж, вирусийн геномын бүрэн дарааллыг тодорхойлох шинжилгээ (Next-Generation Sequencing-NGS)-ээр тандалтын сорьцоос “Омикрон” хувилбарын вирус илэрч, халдвартархалт “Улаан” түвшинд шилжээд байна.

Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх, бэлэн байдлыг хангах, хариу арга хэмжээг зохион байгуулахад энэхүү түр заавар, холбогдох дүрэм, журмыг баримтлан ажиллана.

Хоёр. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тархвар судлал

2.1. Үүсгэгч

2.2.1. *Coronaviridae* овгийн Бета-коронавирусийн бүлгийн дан утаслаг РНХ агуулсан вирус.

2.2.2. Хүний коронавирусийг анх 1960-аад оны дунд үед нээсэн бөгөөд 4 дэд бүлэгт (альфа, бета, гамма, дельта) хуваадаг. Үүнээс 229E (альфа коронавирус), NL63 (альфа коронавирус), OC43 (бетакоронавирус), HKU1 (бетакоронавирус) хүнд өвчин үүсгэдэг. Бусад коронавирус нь амьсгалын замын халтай хам шинж (SARS), Ойрхи Дорнодын коронавируст халдварт (MERS), коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын шалтгаан болж байна.

2.2.3. Анхаарал татсан “Омикрон” хувилбар нь олон тооны мутацийг агуулсан бөгөөд гадаргуугийн “S” уургийн дараалалд дархлаанаас дайжих, халдвартлах чадварыг нэмэгдүүлэхтэй холбоотой 26-32 мутаци үүссэн байна. Уг вирусийн халдвартлах болон дархлаанаас дайжих чадварыг ДЭМБ болон гишүүн орнууд нарийвчлан судалж байна.

2.2. Халдварын эх уурхай

Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эмнэлзүйн шинж тэмдэгтэй болон шинж тэмдэггүй хэлбэрээр өвчилсөн хүн.

2.3. Халдвар дамжих зам

2.3.1. Дуслын болон шууд хавьтал: Халдварт өртсөн хүний ярих, ханиах, нийтаа хувцас, дуулахад амьсгалын замаас 5-10мкм хэмжээтэй вирус агуулсан дусал 1.5-2 метр хүртэлх зайд цацагдаж, эрүүл хүнд халдвар тараана. Үүнд:

- Халдварт өртсөн хүний биед хүрэлцэх эсхүл 1.5-2 метр хүртэлх зайд харьцах үед;
- Эрүүл мэндийн ажилтан хамгаалах хувцас, хэрэгсэлгүй эсхүл бүрэн бус хамгаалах хувцас хэрэгсэлтэйгээр шинжилгээ авах, зөөверлөх, асарч сувилах, үзлэг хийх, эмчлэх, тээвэрлэх үед;
- Өвчтөнд аэрозол үүсгэх ажилбар хийх, амьсгал, зүрх зогссон хүнд сэхээн амьдруулах тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэх үед;

Мөн агааржуулалт муутай, битүү орчин, өрөө тасалгаанд SARS-CoV-2 вирус агуулсан ≤5 мкм хэмжээтэй тоосонцор агаарын хөдөлгөөнөөр тархаж, халдварлуулах эрсдэлтэй.

2.3.2. Шууд бус хавьтал: Өвчтэй хүний хэрэглэж байгаа эд юмс, биологийн шингэн, цус, эмнэлгийн тусlamж үзүүлэх үед ашигласан багаж, тоног төхөөрөмж зэргээр халдвар дамжина.

2.4. Нууц үеийн хугацаа

Нууц үеийн хугацаа 2-4 хоног, дунджаар 3 хоног байна.

2.5. Халдвартай үе

2.5.1. Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрэхээс өмнөх 2 хоногт, эмнэлзүйн шинж тэмдэг илэрснээс хойш 2-3 хоногт халдвар тараах эрсдэл хамгийн өндөр, дархлаа дарангуйлагдсан өвчтөн 10-аас дээш хоногт халдвар тараах эрсдэлтэй.

2.5.2. Эмнэлзүйн шинж тэмдэггүй, лабораторийн шинжилгээгээр онош батлагдсан тохиолдлын халдвартай үеийг онош батлагдахаас өмнөх 2 хоног, батлагдсанаас хойш 5 хоногийн хугацаагаар тооцно.

2.6. Халдварт өртөх эрсдэлтэй хүн ам

Бүх хүн өртөх эрсдэлтэй. Бага насын хүүхдүүд, вакцины бүрэн тунд хамрагдаагүй хүмүүс, ялангуяа 60-аас дээш насынхан, амьсгал, зүрх судас, уушги, бөөр, элэг, цус, мэдрэлийн архаг өвчтэй, чихрийн шижинтэй, эрхтэн шилжүүлсэн, ДОХ ба бусад дархлаа дутмагшилтай, хорт хавдартай, таргалалт болон бусад суурь өвчтэй хүмүүс илүү өртөж, хүндрэх эрсдэлтэй.

2.7. Тохиолдлын тодорхойлолт¹

2.7.1. Сэжигтэй тохиолдол

А. Эмнэлзүйн шалгуур:

- Халуурах, ханиалгах ЭСХҮЛ;

¹ WHO COVID-19 Case definition

- Хуурай ханиалгах, хоолой хөндүүрлэх сэrvэgnэх, толгой өвдөх, хамар битүүрэх, нус гоожих зэрэг амьсгалын замын цочмог халдвартын болон томуу, томуу төст шинж тэмдэг илэрсэн ЭСХҮЛ;
- Халуурах, ханиалгах, ядарч сульдах, толгой өвдөх, булчингаар өвдөх, хоолой өвдөх, хамар битүүрэх, шингэн нус гарах, амьсгалын дээд зам үрэвсэх, үнэр, амт мэдрэхүй алдагдах, амьсгаадах, хоолны дуршил буурах, дотор муухайрах, бөөлжих, суулгах, сэтгэл санаа тогтвортгүй болох зэрэг З болон түүнээс дээш шинж тэмдэг илэрсэн;

Тархвар судлалын шалгуур

1. Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрэхээс 14 хүртэлх хоногийн өмнө коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эмнэлзүйн шинж тэмдэгтэй хүнтэй хамт байсан ЭСХҮЛ
 2. Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрэхээс 14 хүртэлх хоногийн өмнө коронавируст халдвар (КОВИД-19) хүн амын дунд өргөн тархсан газарт амьдарч байсан, аялсан ЭСХҮЛ
 3. Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрэхээс өмнөх 14 хүртэлх хоногт эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж байсан/авсан;
- Б. Тархвар судлалын холбогдолгүй боловч сүүлийн 10 хоногт өвчин эхэлж, 38°C-д болон түүнээс дээш халуурч, ханиалгасан, зайлшгүй эмнэлэгт хэвтүүлэн эмчлэх шаардлагатай амьсгалын замын цочмог хүнд халдвартай;
- В. Тархвар судлалын хувьд холбогдолгүй, эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрээгүй боловч SARS-CoV-2 антиген илрүүлэх түргэвчилсэн оношлуураар эерэг тодорхойлогдсон тохиолдол.

2.7.2. Магадлалтай тохиолдол

- А. Дээрх эмнэлзүйн шинж тэмдгүүд илэрсэн, коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын магадгүй болон батлагдсан тохиолдолтой хавьтал болсон;
- Б. Цээжний зурагт коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ыг илтгэх өөрчлөлт бүхий сэжигтэй тохиолдол;
- В. Бусад шалтгаангүйгээр үнэрлэх, амтлах мэдрэхүй алдагдсан тохиолдол;
- Г. Шалтгаан тодорхойгүй амьсгалын дистресс хам шинжээр нас барсан тохиолдол.
- Д. Шинжилгээнд S генийн бай илрэхгүй тохиолдлыг “Омикрон” хувилбараар өвчилсөн байж болзошгүй магадлалтай тохиолдол гэнэ.

2.7.3. Батлагдсан тохиолдол

- А. Бодит хугацааны Полимеразийн гинжин урвал (бх-ПГУ)-ын шинжилгээгээр зөрөг;
- Б. Антигенд суурилсан түргэвчилсэн оношлуураар эерэг, магадлалтай тохиолдолтой хавьтал болсон, сэжигтэй тохиолдлын А эсхүл Б шалгуурт тохирсон хүн;
- В. Антигенд суурилсан түргэвчилсэн оношлуураар эерэг, магадлалтай болон батлагдсан тохиолдолтой хавьтал болсон хүн;

Г. Сэжигтэй болон магадлалтай тохиолдлын эмнэлзүйн шалгуур үзүүлэлтэд тохирсон шинж тэмдэг бүхий хүн;

Д. Вирусийн бүтэн геномын дараалал тогтоох шинжилгээ эсхүл S ген тодорхойлох шинжилгээгээр SARS-CoV-2 вирусийн Омикрон хувилбар илэрсэн тохиолдол².

2.8. Хавьтлын тодорхойлолт

2.8.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй, магадлалтай болон батлагдсан тохиолдолтой эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрэхээс өмнөх 2 хоногт, шинж тэмдэг илэрсэнээс хойш 1-5 хоногийн хугацаанд хавьтал болсон ЭСХҮЛ:

2.8.2. Лабораторийн шинжилгээгээр онош батлагдсан эмнэлзүйн шинж тэмдэггүй хүнтэй онош батлагдахаас өмнөх 2 хоног, батлагдсанаас хойш 5 хоногийн хугацаанд хавьтал болсон хүнийг хэлнэ.

2.8.3. Дараах тохиолдолд хавьтал болсон гэж үзнэ.

2.8.3.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын магадлалтай болон батлагдсан хүнтэй 1.5-2 метрээс дотогш зайд 15 минут түүнээс дээш хугацаанд нүүр тулж харьцсан хүн;

2.8.3.2. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай өвчтөнтэй хамт амьдардаг (нэг өрх, нийтийн болон дотуур байрны нэг өрөө, цэргийн хуаранд хамт амьдардаг, нэг гал тогооноос эсхүл нэг ширээнд хооллосон хүн, асрамжийн газар, хорих анги, ажлын өрөө);

2.8.3.3. Нийтийн тээврийн хэрэгсэл, галт тэрэгний нэг тасалгаа, нийтийн галт тэрэг, автобус, суудлын автомашинд суусан бүх зорчигч, нисэх онгоцны урд, хойд, хажуугийн З эгнээнд суусан зорчигч, үйлчилгээ үзүүлсэн ажилтан;

2.8.2.4. Хамгаалах хувцас, хэрэгсэлгүйгээр Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын магадлалтай болон батлагдсан хүний биеийн аль нэг хэсэгт шууд хүрэлцсэн, тусlamж үйлчилгээ үзүүлсэн, асарсан хүн;

2.8.2.5. Хамгаалах хувцас, хэрэгсэлгүйгээр Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай өвчтөний биологийн шингэн, эд зүйлсэд шууд хүрэлцсэн хүн;

2.8.2.6. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай өвчтөнд тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэх, сорьц авах үед хамгаалах хувцасны бүрэн бүтэн байдал алдагдсан, хувийн хамгаалах хувцас өмсөөгүй эрүүл мэндийн ажилтан.

2.9. Давтан халдварт

2.9.1. Өмнө нь бх-ПГУ шинжилгээ эсхүл антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээгээр батлагдсан, 90 ба түүнээс дээш хоногийн дараа бх-ПГУ-ын шинжилгээ эерэг (СТ утга 33-аас бага) эсхүл антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээгээр эерэг шинж тэмдэггүй болон шинж тэмдэг бүхий тохиолдол;

2.9.2. Өмнө нь бх-ПГУ шинжилгээ эсхүл антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээгээр батлагдсан, өмнөх халдвараас 45-89 хоногийн дараа эмнэлзүйн шинж тэмдэг дахин илэрсэн, бх-ПГУ-ын шинжилгээ эерэг (СТ утга 33-аас бага) эсхүл антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээгээр эерэг тохиолдол³.

² Enhancing readiness for Omicron (B.1.1.529), Technical brief and priority for Member States, WHO HQ, 23 December 2021

³ Investigate Criteria for Suspected cases of SARS-CoV-2, CDC

2.10. Геномын дарааллаар батлагдсан дахин халдвэр

2.10.1. Тухайн хүнд эхний болон давтан халдвартын үед цуглуулсан сорьцод вирусийн геномын бүрэн дараалал тогтоох шинжилгээгээр филогенетикийн хувьд ялгаатай үүсгэгч илэрсэн тохиолдлыг хэлнэ.

2.11. Тусгаарлалтын хугацаа

2.11.1. Батлагдсан тохиолдолд шинж тэмдэг илрээгүй бол 5 хоног гэрт, хөнгөн хэлбэрээр өвчилсөн бол 7 хоног гэрт, хүндэвтэр хэлбэрээр өвчилсөн бол 7 ба түүнээс дээш хоног эмнэлэгт, хүнд, маш хүнд хэлбэрээр өвчилсөн, дархлаа дарангуйлагдсан өвчтөнийг 10 ба түүнээс дээш хоног эмнэлэгт тусгаарлан эмчилнэ.

2.11.2. Хавьтлыг батлагдсан тохиолдолтой хамгийн сүүлд харьцсан өдрөөс хойш 5 хоног гэрт тусгаарлана.

Гурав. Коронавируст халдвэр чиглэлээр хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

3.1. Эрүүл мэндийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага:

3.1.1. Коронавируст халдвэр (КОВИД-19)-аас сэргийлэх, тандах, эрт илрүүлэх, бэлэн байдал, хариу арга хэмжээний журам, зааврыг боловсруулах, хэрэгжилтийг хангах;

3.1.2. Дэлхий дахинд SARS-CoV-2 вирусийн анхаарал татсан хувилбар шинээр мэдээлэгдсэн тохиолдолд хилийн нэвтрэх цэгийн тандалт хийх, гадаад улс орноос ирж байгаа иргэдийг тусгаарлан ажигл байранд тусгаарлах, шинжилгээний давтамжийн талаар тусгайлсан тушаал, шийдвэр гарган хэрэгжүүлэх;

3.1.3. Коронавируст халдвэр (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөнд тодотгол хийж, хэрэгжүүлэх;

3.1.4. Коронавируст халдвэр (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх арга хэмжээг нэгдсэн зохицуулалтаар хангах ажлын хэсэг, мэргэжлийн баг байгуулах;

3.1.5. Коронавируст халдвэр (КОВИД-19)-ын үеийн бэлэн байдлын улсын хэмжээний нөөцийг үнэлэх, бүрдүүлэх, зохицуулах талаар Засгийн газарт танилцуулж, шийдвэрлүүлэх;

3.1.6. Яаралтай тусламжийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, багаж, тоног төхөөрөмж, хувийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл, оношлуур, урвалж, халдвартгуйжүүлэх бодис, вакцины нөөцийн бэлэн байдлыг хангах;

3.1.7. Нэмэлтээр дайчлан ажиллуулах эрүүл мэндийн ажилтны судалгаа, сургалт хийхэд дэмжлэг үзүүлэх;

3.1.8. Резидент эмч, анагаахын чиглэлээр суралцаж буй төгсөх ангийн оюутан, сайн дурын ажилтны судалгааг гарган, дайчлан ажиллуулах төлөвлөгөөг боловсруулж, хэрэгжүүлэх;

3.1.9. Коронавируст халдвэр (КОВИД-19)-ын тархалт, хэрэгжүүлж байгаа арга хэмжээний талаар УИХ, Засгийн газар, Үндэсний аюулгүй байдлын зөвлөл, Улсын Онцгой комисс, холбогдох бусад байгууллагыг мэдээллээр хангах;

3.1.10. ДЭМБ-аас 7 хоног бүр гаргадаг коронавирусийн анхаарал татсан мутацлагдсан вирус бүртгэгдсэн улс орон, нутаг дэвсгэрийн жагсаалтыг тухай бүр гаргаж холбогдох байгууллагыг мэдээллээр хангах;

3.1.11. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын талаарх мэдээ, мэдээллээр хүн амыг хангах, эрсдэлийн мэдээлэл, харилцааг удирдан зохион байгуулах.

3.2. Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв:

3.2.1. Олон улсын эрүүл мэндийн дүрмийн Үндэсний зохицуулагч байгууллагын үйл ажиллагаа, салбар хоорондын хамтын ажиллагааг идэвхжүүлж, мэдээ, мэдээлэл, мэргэжил арга зүйн удирдлагаар ханганд ажиллах;

3.2.2. Үндэсний түвшинд коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын тархалтын үе шат, түвшинг 7 хоног тутам үнэлж, Засгийн газрын 2022 оны 01 дүгээр тогтоолын дагуу хариу арга хэмжээг төлөвлөх, зохион байгуулах;

3.2.3. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын нөхцөл байдлын өдөр тутмын мэдээ, мэдээллээр холбогдох байгууллагыг хангах;

3.2.4. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх, тандах, бэлэн байдлыг хангах, шуурхай хариу арга хэмжээ авах чиглэлээр журам, зааврын төслийг шинэчлэн боловсруулж, хэрэгжүүлэх;

3.2.5. Өвчлөлийн нөхцөл байдал, ДЭМБ-ын түр заавар, удирдамжтай уялдуулан тандалт, хариу арга хэмжээний зааврыг тухай бүр нь шинэчлэн боловсруулах;

3.2.6. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын бэлэн байдлыг хангах, шуурхай хариу арга хэмжээг эрчимжүүлэх талаар эрүүл мэндийн байгууллагуудыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах, дэмжлэгт хяналт хийх;

3.2.7. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлын эх уурхайг судлах, хавьтлыг тогтоох, ялангуяа хувилбарын сэжигтэй тохиолдолд хавьтал мөшгих замаар халдварын гинжин хэлхээг таслах, голомтын цар хүрээг тодорхойлох, тархалтын үе шатанд тохирсон тандалт, хариу арга хэмжээг хэрэгжүүлэх чиглэлээр мэргэжил арга зүйгээр хангах;

3.2.8. Коронавируст халдварын нөхцөл байдалд дүн шинжилгээ хийж, ЭМЯ, аймаг, нийслэлийн ЭМГ, шуурхай штаб, олон улсын байгууллагуудыг 7 хоног тутам мэдээллээр хангах;

3.2.9. Аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн болон бусад салбарын ажилтнуудад халдвараас сэргийлэх дэглэм, хариу арга хэмжээний талаар мэргэжил, арга зүйн дэмжлэг үзүүлэх;

3.2.10. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын тандалт, хариу арга хэмжээ, оношилгоо, эмчилгээний талаар аймаг, нийслэлийн тохиолдлын удирдлагын багийг сургах;

3.2.11. Томуу, томуу төст өвчний харуулдан тандалт болон SARS-CoV-2 вирусийг хянах нэгдсэн тандалтыг өргөжүүлэх, эрхзүйн орчинг сайжруулах;

3.2.12. Томуугийн харуулдан тандалтын нэгжүүдийн шинжилгээний сорьцын тоог нэмэгдүүлэх, хэвтэн эмчлүүлэгсдээс авсан коронавируст халдвар илрүүлэх сорьцонд түүвэр аргаар томуу, томуу төст өвчний үүсгэгчийг тандах шинжилгээ хийж байх;

3.2.13. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын голомтод ажиллах хариу арга хэмжээний болон тусламж, үйлчилгээний багийг томилон ажиллуулах, сургах;

3.2.14. Үндэсний түвшинд лабораторийн үйл ажиллагааг нэгдсэн удирдлагаар хангаж, шинжилгээний сорьц хуваарилах, баталгаажуулах;

- 3.2.15. Лабораторийн үйл ажиллагааны тасралтгүй байдлыг хангах, биоаюулгүй ажиллагаа, биохамгаалал, чанарын хяналт хийх, мэргэжилтнүүдийг сургах;
- 3.2.16. Хүн амын дунд орчилд байгаа SARS-CoV2 вирусийн генотипийн судалгаа хийх, мутацид орсон вирусийг илрүүлэх, хянах, мэдээлэх;
- 3.2.17. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой болон эрүүл мэндийн ажилтны халдвартын тандалт хийх, хариу арга хэмжээ авах, халдвартын сэргийлэлт, хяналтын чиглэлээр бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагыг мэргэжил аргазүйгээр хангах;
- 3.2.18. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эсрэг дархлаажуулалтын үйл ажиллагааг үндэсний хэмжээнд зохион байгуулах;
- 3.2.19. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эсрэг дархлаажуулалтын дараах дархлал тогтоцын судалгааг хийж, цаашдын вакцинуулалтын стратеги боловсруулах;
- 3.2.20. Тусгаарлан эмчлэх эмнэлгийн бэлэн байдлыг хангаж, орны зохицуулалт, нэмэлтээр ор дэлгэх, үндэсний түвшинд мэргэжил арга зүйгээр ханган ажиллах, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх;
- 3.2.21. Эмнэлгийн бус байранд эмнэлгийн ор дэлгэх үеийн зохион байгуулалт, халдвартын сэргийлэлт, хяналтын чиглэлээр мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх хэрэгжилтийг хангаж ажиллах;
- 3.2.22. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдол, лаборатори, тандалт хяналтын мэдээллийг улсын хэмжээнд нэгтгэж дүн шинжилгээ хийж, холбогдох байгууллагуудыг мэдээллээр хангах;
- 3.2.23. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эмнэлзүй болон сэргийлэлтийн талаар нарийн мэргэжлийн эмч нарын зөвлөгөөг олон нийтэд тогтмол өгөх;
- 3.2.24. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын талаар иргэдэд мэдээлэл өгөх утсыг 7/24 цагаар ажиллуулж, ташаа мэдээ, мэдээллийг тухай бүр нь залруулах;
- 3.2.25. Нас барагтын бүртгэлийг өдөр тутам нэгтгэж, дүн шинжилгээг 7 хоног тутам хийж, зөвлөмж зөвлөгөөгөөр эрүүл мэндийн байгууллагуудыг хангах;
- 3.2.26. Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл, олон нийтийн сүлжээнд тандалт, судалгаа хийж, тухай бүр тайлбар, залруулга хийх;
- 3.2.27. Эрсдэлийн мэдээлэл харилцааг эрчимжүүлж, өдөр тутмын нөхцөл байдалтай уялдуулан зөвлөмж, сээрэмжлүүлэг гарган түгээх.

3.3. Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв:

- 3.3.1. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-аас сэргийлэх бэлэн байдлын төлөвлөгөөг тодотгон хэрэгжүүлэх, мэргэжлийн анги, тохиолдлын удирдлагын тогтолцоог идэвхжүүлэх;
- 3.3.2. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын үед суурин болон явуулын лабораторийн бэлэн байдлыг хангаж, лабораторийн шинжилгээ хийх;
- 3.3.3. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийх, тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгж байгууллагатай хамтран ажиллах, зохицуулалт хийх;
- 3.3.4. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын халдвартын дайчлагдан ажиллах хүний нөөцийг чадавхжуулах;

3.3.5. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-аас сэргийлэх биоаюулгүй ажиллагаа, халдвартайжүүлэлтийн сургалт зохион байгуулах, мэргэжил арга зүйгээр хангах;

3.3.6. Төв эмнэлэг, тусгай мэргэшлийн төв, аймаг нийслэлийн эрүүл мэндийн газар, эрүүл мэндийн байгууллагуудад коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын голомтын болон эцсийн халдвартайжүүлэлтийн давтан болон дадлагажуулах сургалт хийх;

3.3.7. Мал эмнэлгийн болон холбогдох байгууллагатай хамтран коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын судалгааг мал, амьтдын дунд улирал тутам тандан судлах;

3.3.8. Ариутгал, халдвартайжүүлэх бодисын нөөцийн судалгааг гарган холбогдох байгууллагад хүргүүлэх;

3.3.9. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үед хийгдэх халдвартайжүүлэлтийн талаар эрүүл мэндийн болон салбар хоорондын байгууллагыг мэргэжил арга зүйгээр хангах, цаашдын стратеги боловсруулах;

3.3.10. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын талаар иргэдэд мэдээлэл өгөх 70284393 утсыг 7/24 цагаар ажиллуулж, иргэдээс ирүүлж буй мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийн ташаа мэдээллийг тухай бүр залруулах;

3.3.11. Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл, олон нийтийн сүлжээнд тандалт, судалгаа хийж, тухай бүр тайлбар, залруулга хийх;

3.3.12. Эрсдэлийн мэдээлэл харилцааг эрчимжүүлж, өдөр тутмын нөхцөл байдалтай уялдуулан зөвлөмж, сээрэмжлүүлэг гарган түгээх.

3.4. Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв:

3.4.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын эрсдэлийн харилцааг сайжруулах арга хэмжээг үндэсний түвшинд зохион байгуулах;

3.4.2. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын талаарх хүн амын дундах ойлголт, хандлагыг тандан судалж, “түгээмэл асуулт, хариулт”-ыг өдөр бүр гаргаж, олон нийтэд мэдээлэх;

3.4.3. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын эрсдэлийн харилцааны чиглэлээр сургалт зохион байгуулах;

3.4.4. Хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл, олон нийтийн сүлжээнд тандалт, судалгаа хийж, тухай бүр тайлбар, залруулга хийх;

3.4.5. Эрсдэлийн мэдээлэл харилцааг эрчимжүүлж, өдөр тутмын нөхцөл байдалтай уялдуулан зөвлөмж, сээрэмжлүүлэг гарган түгээх;

3.4.6. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын талаар иргэдэд мэдээлэл өгөх 119 тусгай дугаарын утсыг нэгдсэн зохицуулалтаар хангах, тайланг өдөр бүр ЭМЯ-нд ирүүлэх;

3.4.7. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын талаарх хэвлэлийн тандалт хийх, ташаа мэдээ, мэдээллийг тухай бүр нь залруулах;

3.4.8. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үед лабораторийн бэлэн байдлыг хангаж, лабораторийн шинжилгээ хийх;

3.4.9. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын хүн амын дундах өргөжүүлсэн тандалтыг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран хийх.

3.5. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв:

3.5.1. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын үед нийгмийн сэтгэлзүйн байдлыг тандаж судлан, зөвлөгөө зөвлөмжөөр ханган ажиллаж, тайланг ЭМЯ-нд ирүүлэх;

3.5.2. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын үеийн сэтгэлзүйн төрөлжсөн зөвлөмж (эрүүл мэндийн ажилтан, өвчтөн, сахиур, хавьтал) боловсруулж, зорилтот бүлэгт хүргэх;

3.5.3. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн асуудалтай, хяналтын өвчтөн, тэдгээрийн гэр бүлд хяналт тавьж, коронавируст халдвар (КОВИД-19)-аас сэргийлэх зөвлөгөө, зөвлөмжөөр тогтмол хангах;

3.5.4. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн чиглэлээр зөвлөгөө өгөх 24 цагийн утас ажиллуулах.

3.6. Аймаг, Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар:

3.6.1. Орон нутгийн хэмжээнд коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын тархалтын түвшинг 7 хоног тутам үнэлж, Засгийн газрын 2022 оны 01 дүгээр тогтоолын дагуу хариу арга хэмжээг төлөвлөн зохион байгуулах;

3.6.2. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх, бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийж, тандалт, хариу арга хэмжээг шуурхай зохион байгуулах;

3.6.3. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлын эх уурхай, хавьтлыг судлан тогтоох, хувилбарын сэжигтэй тохиолдлуудад хавьтал мөшгөх замаар халдвартын гинжин хэлхээг таслах, кластер өвчлөлийг нарийвчлан тандах, голомтын цар хүрээг тодорхойлох, хариу арга хэмжээг шуурхай авах;

3.6.4. Коронавируст халдвартыг илрүүлэх шинжилгээний цэг байгуулан ажиллах, үйл ажиллагааг уялдуулан зохицуулах;

3.6.5. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын тандалт, тусламж үйлчилгээг нэгдсэн зохицуулалтаар хангах мэргэжлийн багийг байгуулан ажиллуулах;

3.6.6. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эсрэг дархлаажуулалтын үйл ажиллагааг зохион байгуулах, зорилтот бүлгийн иргэдийг бүрэн хамруулах;

3.6.7. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эсрэг дархлаажуулалтын дараах урвал, хүндрэлийн судалгааг хийж, ХӨСҮТ-д мэдээлэх;

3.6.8. Тусгаарлан эмчлэх эмнэлгүүдийн бэлэн байдлыг хангах, орны зохицуулалт хийх, нэмэлтээр ор дэлгэх, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх;

3.6.9. Шаардлагатай тохиолдолд эмнэлгийн бус байранд эмнэлгийн ор дэлгэж, тусламж үйлчилгээний бэлэн байдлыг хангаж ажиллах;

3.6.10. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын талаарх хариу арга хэмжээний багуудын мэдээ, мэдээллийг нэгтгэн, холбогдох байгууллагыг мэдээллээр хангах;

3.6.11. КОВИД-19 амбулатори ажиллуулах;

3.6.12. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ, хариу арга хэмжээний багийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл, эм урвалж бодис, оношлуур, тоног төхөөрөмж, ариутгал халдвартүйжүүлэх бодисын нөөц, хэрэгцээг тогтмол үнэлж, бэлэн байдлыг хангах.

3.7. Төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага:

3.7.1. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-тай тэмцэх, сэргийлэх, бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийж хэрэгжүүлэх;

3.7.2. Томуу томуу төст өвчин, амьсгалын замын цочмог хүнд халдварын тандалтыг өргөжүүлэх, халдварын сэргийлэлт, хяналтын багийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулах;

3.7.3. Эрүүл мэндийн байгууллага бүр эрсдэлийн үнэлгээг тухай бүр (нийгмийн эрүүл мэндийн арга хэмжээ авахаас өмнө, дараа, тархалтын түвшин өөрчлөгдөх г.м) хийж, халдвараас сэргийлэх арга хэмжээг авах;

3.7.4. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын сэжигтэй болон батлагдсан тохиолдлыг түр тусгаарлах, эмчлэх өрөө, тасгийг Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны А/537 дугаар тушаалын 9 дүгээр хавсралтын дагуу зохион байгуулах;

3.7.5. Хувь хүн өөрийгөө антигенд суурилсан түргэвчилсэн тестээр оношилж эзэрг гарсан тохиолдолд өрхийн эрүүл мэндийн төвд хандан давтан хийлгэж, эзэрг бол тандалтын цахим системд бүртгэх;

3.7.6. Эмнэлэгт эмнэлзүйн шинж тэмдэггүй, коронавирус илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдаагүй эмчлүүлэгчийг тусгай өрөө, тасаг нээж, тусlamж үйлчилгээг үзүүлэх;

3.7.7. Эрүүл мэндийн ажилтан, үйлчлүүлэгч, хэвтэн эмчлүүлэгчийн дунд лабораторид суурилсан тандалт хийх;

3.7.8. Үйлчлүүлэгч, хэвтэн эмчлүүлэгч болон эрүүл мэндийн ажилтнуудын дунд Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын эмнэлзүйн шинж тэмдгийн тандалтыг өдөр бүр хийх;

3.7.9. Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээнд шаардлагатай багаж хэрэгсэл, эм, урвалж бодис, эрүүл мэндийн ажилтныг хувийн хамгаалах хувцас, хэрэгслээр хангах;

3.7.10. Үйлчлүүлэгчийн биеийн халууныг хэмжиж, QR код эсхүл үйлчлүүлэгчийн овог нэр, регистрийн дугаар, утас, оршин суугаа хаягийн бүртгэл хийх;

3.7.11. Үйлчлүүлэгчийн эмнэлэгт ирэх хөдөлгөөнийг бууруулж, байнгын хяналтад байдаг зорилтот бүлгийн иргэнд цахимаар зөвлөгөө өгөх, хяналт тавих, гэрээр эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээг үзүүлэх зохицуулалт хийх;

3.7.12. Өвчтөний өрөөнд орох эмнэлгийн ажилтны тоог хязгаарлах, орсон гарсан хүний бүртгэл хөтлөх;

3.7.13. Халдварын сэжигтэй тохиолдол харьяа нутаг дэвсгэр, хилийн боомтод илэрвэл мэргэжлийн багийг илгээж, хариу арга хэмжээг салбар хоорондын байгууллагуудтай хамтран шуурхай авч хэрэгжүүлэх;

3.7.14. Эмнэлэг хооронд өвчтөн шилжүүлэхдээ өвчтөний аюулгүй байдлыг хангах;

3.7.15. Хөтөч ажилтанг ажиллуулж, халдварын шинж тэмдэг бүхий үйлчлүүлэгчийг тусгаарлах өрөө рүү чиглүүлэн, бусад үйлчлүүлэгчтэй хавьтал болохоос сэргийлэх;

3.7.16. Эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлж буй хүнд зай барих, амны хаалт зүүх, гарын эрүүл ахуй сахих, зөв ханиаж, найтаах санамж, анхааруулга өгөх;

3.7.17. Амбулатори, хүлээн авах, яаралтай тусlamжийн хэсэгт хэт ачаалал үүсэхээс сэргийлж, эмнэл зүйн шинж тэмдэг бүхий үйлчлүүлэгчийг бусад үйлчлүүлэгчээс тусад нь хүлээн авах бүстэй байхаар зохион байгуулах;

3.7.18. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын голомтод байнгын болон эцсийн халдваргүйжүүлэлт хийх;

3.7.19. Тусгаарлан ажиглах байрны бэлэн байдлыг хангах, нэмэлт ор дэлгэх зэрэг шаардлагатай арга хэмжээнд харьяа засаг захиргаа, холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах.

3.8. Иргэний агаарын болон төмөр зам, нийтийн тээврийн газар:

3.8.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-аас сэргийлэх бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийж хэрэгжүүлэх;

3.8.2. Нисэх онгоцны буудал, авто, төмөр замын зорчигч үйлчилгээний төвүүдэд коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй зорчигчийг түр тусгаарлах өрөө, галт тэрэг, агаарын хөлөгт тусгаарлах хэсгийг бэлтгэж, бэлэн байдлыг хангах;

3.8.3. Зорчигч тээврийн байгууллага аяллын явцад зорчигчдын эрүүл мэндэд хяналт тавьж, сэжигтэй тохиолдол илэрсэн үед холбогдох байгууллагад нэн даруй мэдээлж, зохих хариу арга хэмжээ авах;

3.8.4. Халдварт бүртгэгдсэн улс, орон нутаг руу аялал хийх тээврийн хэрэгслийн багийг хамгаалах хувцас, хэрэгсэл, шаардлагатай эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, халдвартгүйжүүлэх бодисоор хангах;

3.8.5. Ажилтанд урьдчилан сэргийлэх, эрүүл ахуйн дэглэм сахих талаар сургалт зохион байгуулж, амны хаалт, гар халдвартгүйжүүлэх бодисоор тогтмол хангах;

3.8.6. Ариун цэврийн өрөө, гар угаах нөхцөлийг бүрдүүлж, үйлчилгээний танхим, ариун цэврийн өрөөнд гар халдвартгүйжүүлэгч бодисыг хүрэлцэхүйц тоо, хэмжээгээр байршуулах;

3.8.7. Мэргэжлийн байгууллагаас гаргасан зөвлөмжийг урсдаг цахим самбар болон бусад хэлбэрээр байршуулах, зорчигчдод халдвараас урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж өгөх;

3.8.8. Үйлчлүүлэгчдийн биеийн халууныг зайнаас хэмжиж, амны хаалт зүүсэн зорчигчдод үйлчлэх.

3.9. Хилийн нэвтрэх цэг:

3.9.1. Хилийн нэвтрэх цэгт Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-аас сэргийлэх, хариу арга хэмжээ авах, бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийх, хэрэгжилтийг хангаж ажиллах;

3.9.2. Дэлхий дахинд SARS-CoV-2 вирусийн анхаарал татсан хувилбар шинээр мэдээлэгдсэн тохиолдолд хилийн нэвтрэх цэгт лабораторид сууриссан тандалт хийх;

3.9.3. Хилийн нэвтрэх цэгт сэжигтэй зорчигчийг түр тусгаарлах өрөө, шаардлагатай тоног төхөөрөмж, хувийн хамгаалах хувцас, хэрэгсэл, ариутгал, халдвартгүйжүүлэлтийн багаж, бодис, эмийн нөөцийг МХЕГ-ын даргын 2018 оны "Заавар батлах тухай" A/192 дугаар тушаалын 4 дүгээр хавсралтаар баталсан шаардлагын дагуу бүрдүүлж, бэлэн байдлыг хангах;

3.9.4. Агаарын хилийн боомт дээр Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын дэргэдэх APIS (Advance passenger information system) цахим программын тусламжаар зорчигчийн мэдээллийг урьдчилан авч, хариу арга хэмжээг төлөвлөх;

3.9.5. Онгоцны нисэх багийн даргаас зорчигчийн эрүүл мэндийн ерөнхий мэдүүлэг, (general declaration form) галт тэрэгний дарга, үйлчлэгч, автобус, автомашины жолоочоос зорчигчийн эрүүл мэндийн мэдээлэл, зорчигчийн тоо,

суудлын дугаар бүхий нэrsийн жагсаалтын хамт авч, хяналт тандалт хийх төлөвлөлтийг зохион байгуулах;

3.9.6. Улсын хилийн боомтоор нэвтэрч буй зорчигч, жолооч, нислэгийн баг бүрэлдэхүүн, галт тэрэг, вагоны дарга, үйлчлэгч, төмөр замын хөлөг ажилтнаас “Зорчигчийн эрүүл мэндийн мэдүүлэг”-ийг (цахим хэлбэр) авч, биеийн халууныг хэмжин, хяналт тандалт хийх.

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)-ЫН ХАРИУ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТҮР ЗААВАР

Нэг. Хариу арга хэмжээний зохион байгуулалт

1.1. Улаанбаатар хотод Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар, орон нутагт аймгийн эрүүл мэндийн газар нь коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тандалт, хариу арга хэмжээг зохион байгуулан ажиллана.

1.2. Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв нь коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тандалт, хариу арга хэмжээг улсын хэмжээнд зохион байгуулж ажиллана.

1.3. Аймаг, нийслэлийн ЭМГ, дүүргийн эрүүл мэндийн төв нь коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тархвар судлалын судалгаа хийх тандалт, шуурхай хариу арга хэмжээний багийг сургаж бэлтгэн ажиллуулна.

1.4. Коронавируст халдварт (КОВИД-19) тархалтын үе шат, түвшингээс хамаарч, аймаг, нийслэлийн эрүүл мэндийн газар нь шуурхай хариу арга хэмжээний багийг нэмэлтээр гарган томилгоожуулна.

1.5. Батлагдсан тохиолдлын тархвар судлал, хавьтал судлал, хариу арга хэмжээг халдварьн үе шат, тархалтын түвшинд тохируулан хийнэ.

1.6. Батлагдсан тохиолдлын тархвар судлалын мэдээллийг "tandalt.gov.mn" цахим системд оруулна.

1.7. бх-ПГУ шинжилгээ болон антигенд суурилсан түргэвчилсэн оношлуураар эерэг коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлыг өдөр тутмын мэдээнд мэдээлж, tandalt.gov.mn цахим системийн мэдээллийн санд бүртгэнэ.

Хоёр. Шуурхай хариу арга хэмжээний багийн чиг үүрэг

2.1. Шуурхай хариу арга хэмжээний баг нь батлагдсан тохиолдлын мэдээллийн дагуу хариу арга хэмжээ авч ажиллана.

2.2. Батлагдсан тохиолдлоос тархвар судлалын судалгааны асуумжийн дагуу мэдээлэл цуглуулан, хавьтлыг тогтоон, тандалтын цахим программд оруулна.

2.3. Шуурхай хариу арга хэмжээний баг нь батлагдсан тохиолдол, хавьталд эмчийн үзлэг хийж, эрэмбэлэн ангилж, эмнэлзүйн хүндэвтэр, хүнд болон маш хүнд тохиолдлыг эмнэлэгт, хөнгөн хэлбэрийг гэрээр тусгаарлан зөвлөгөө өгнө.

2.4. Шинж тэмдэг илэрсэн хавьталд эмнэлзүй, тархвар судлалын асуумжид үндэслэн антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ хийж, эерэг гарсан тохиолдлыг тусгаарлана.

2.5. Шуурхай хариу арга хэмжээний баг нь 24 цагийн тайланг тухайн орон нутгийн эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагад мэдээлнэ.

Гурав. Тандалтын багийн үүрэг

3.1. Батлагдсан тохиолдлын мэдээллийг авч тархвар судлалын судалгааг шуурхай зохион байгуулж, тандалтын системд оруулна. Тархвар судалгаагаар халдварьн эх уурхай, голомтын мэдээлэл, ойрын хавьтлын судалгаа хийж бүртгэнэ.

3.2. Батлагдсан тохиолдол нь ойрын хавьтал, тархвар судлалын мэдээллээ бүрэн өгөөгүй тохиолдолд судалгааг дахин хийнэ.

3.3. Жирэмсэн эмэгтэй, хүүхэд, вакцины бүрэн тунд хамрагдсаны дараах батлагдсан, зөөвөрлөгдсөн тохиолдлын нэмэлт судалгааг хийнэ.

3.4. Өдөр бүр батлагдсан тохиолдол, ойрын хавьтал, эх уурхай, голомт, нас барагт зэрэг мэдээллийг нэгтгэн дараагийн шатны эрүүл мэндийн байгууллагад хугацаанд нь бүрэн мэдээлнэ.

3.5. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын байдалд дүн шинжилгээ хийж, цаашид авах арга хэмжээний санал, дүгнэлт гаргана.

Дөрөв. Эрүүл мэндийн байгууллагад сэжигтэй тохиолдол илэрсэн үед авах хариу арга хэмжээ

4.1. Төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага бүр коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажиллана.

4.2. Үзлэгийн явцад коронавируст халдварт (КОВИД-19) гэж сэжиглэсэн тохиолдолд эмч тухайн өрөөнд гарах, орох хөдөлгөөнийг түр зогсоож, бусад хүмүүсээс дор хаяж 1.5 метрээс хол зайд түр тусгаарлана.

4.3. Эрүүл мэндийн байгууллагын удирдлагад мэдээлж, тухайн иргэнийг түр тусгаарлан сорьц авч, шинжилгээний хариу гарах хүртэл шаардлагатай тусламж үйлчилгээг үзүүлнэ.

4.5. Сэжигтэй тохиолдол илэрсэн тухай мэдээг “Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тандалт, сэргийлэлтийн түр заавар”-т тусгасан бүртгэл, мэдээллийн дагуу харьяа дүүрэг, аймгийн ЭМГ-т мэдээлнэ.

Тав. Халдварт тархалтын түвшинд тохирсон хариу арга хэмжээ

5.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын халдвартын тархалтын үе шатнаас хамаарч дараах арга хэмжээг зохион байгуулна (Хүснэгт).

Хүснэгт. Коронавируст халдварт (КОВИД-19) тархалтын түвшинд тохирсон хариу арга хэмжээ

Авах арга хэмжээний чиглэл		Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын тархалтын түвшин			
Хилтийн нэвтрэх цэгийн тандалт	Хилтийн нэвтрэх цэгийн тандалт хийх	Халдварт илрээгүй (ногоон)	Зөөвөрлөгдсөн/алааг цоог тохиолдол бүртгэгдсэн (шар)	Халдварт голомтлон тархсан (кластер) (улбар шар)	Халдварт хүн амын дунд өргөн тархсан (улаан)
Идэвхтэй тандалт	- Амбулаториор үйлчлүүлэгчдийн дунд ТТӨ-ий тандалт хийх; - Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлж байгаа 16-аас доош насны хүүхдийн АЗЦХХ-ын тандалт хийх.	- Ногоон түвшингийн арга хэмжээн дээр нэмж - Өндер эрсдэлтэй эрүүл мэндийн болон үйлчилгээний байгууллагын ажиллагсдад шинж тэмдгийн, ирцийн,	Шар түвшингийн арга хэмжээн дээр нэмж - Асрамж, хорих саатуулах газар, цэргийн анги зэрэг хаалттай орчин;	- Хүүхдийн байгууллага - Хаалттай орчин - Стратегийн ач холбогдолтой үйлдвэр аж ахуйн нэгж байгууллага	

		лабораторит суурисан тандалт хийх.	- Эмнэлэгт суурисан тандалт хийх.	- Эрүүл мэндийн байгууллагын тандалт хийх
Тохиолдол, кластер өвчлөлийн тархвар судалгаа	-	Батлагдсан тохиолдол бүрийн тархвар судалгааг нарийвчлан хийж, хавьтлыг тогтоох	<ul style="list-style-type: none"> Шар түвшингийн арга хэмжээн дээр нэмж - Айл өрх, албан байгууллагад бүртгэгдэж байгаа кластер халдварт бүрийг бүртгэн тархвар судалгаа хийх; - Шинэ голомтын судалгаа хийх. 	<ul style="list-style-type: none"> - Тархвар судалгааг эрсдэлт бүлэгт чиглүүлэн хийх; - Олон хүн өвчлөх эрсдэлтэй байгууллага, стратеги ач холбогдол бүхий газар, зруул мэндийн байгууллагад тандалт хийх.
Тусгайлсан тандалт судалгаа	-		<ul style="list-style-type: none"> - Батлагдсан тохиолдлын вакцинжуулалт; - Давтан халдварт; - Нас баралт; - Хувилбарын тандалт - Дархлал тогтоцын судалгааг хийнэ. 	
Батлагдсан тохиолдлын тусгаарлалт	-	Сэжигтэй, магадлалтай, батлагдсан тохиолдол бүрийг эмнэлэгт тусгаарлаж эмчлэх.	Батлагдсан тохиолдол бүрийг эмнэлэгт тусгаарлаж эмчлэх (Орны ачааллаас хамаарах).	<ul style="list-style-type: none"> - Эмнэлзүйн хүндэвтэр, хүнд, маш хүнд хэлбэрийн өвчтнийг эмнэлэгт тусгаарлаж эмчлэх; - Хөнгөн, эмнэлзүйн шинж тэмдэггүй бол гэрт нь тусгаарлаж эмчлэх;
Хавьтлын хөл хосио, шинжилгээ	-	<ul style="list-style-type: none"> - Тусгаарлан ажиглах байр, боломжгүй бол гэрийн тусгаарлалтад 5 хоног байлгах; - Шинж тэмдэг илэрсэн бол антигенд суурисан түргэвчилсэн шинжилгээ эсвэл бх-ПГҮ хийх; - Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрээгүй бол шинжилгээ шаардлагагүй. 	<ul style="list-style-type: none"> - Гэрийн тусгаарлалтад 5 хоног байлгах; - Шинж тэмдэг илэрсэн бол антигенд суурисан түргэвчилсэн шинжилгээ эсвэл бх-ПГҮ хийх; - Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илрээгүй бол шинжилгээ шаардлагагүй. 	<ul style="list-style-type: none"> - Гэрийн тусгаарлалтад 5 хоног байлгах; - Шинж тэмдэг илэрвэл эмнэлзүйгээр оношилж болно.
Гадаадаас ирсэн иргэдийн тусгаарлалт	Халдвартын эрсдэлтэй бус нутгаас ирсэн иргэдийг:	<ul style="list-style-type: none"> - Гэрийн тусгаарлалтад 5 хоног тусгаарлах; - Хилийн нэвтрэх цэгт бх-ПГҮ эсхул 	<ul style="list-style-type: none"> - Гэрийн тусгаарлалтад 5 хоног тусгаарлах; 	Олон нийтийг хамарсан үйл ажиллагаанд оролцохдоо халдвараас

	<ul style="list-style-type: none"> - Тусгаарлан ажиглах байранд тусгаарлах; - Хилийн нэвтрэх цэгт бх-ПГУ эсхүл антиген суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээнд хамруулах; - Орон нутгийн авто замын пост дээр тархвар судлалын болон эмнэлзүйн асуумж судалгаа, антигенд түргэвчилсэн шинжилгээ хийх. 	<ul style="list-style-type: none"> антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээнд хамруулах; - Орон нутгийн авто замын пост дээр тархвар судлалын болон эмнэлзүйн асуумж судалгаа, антигенд түргэвчилсэн шинжилгээ хийх. 	<ul style="list-style-type: none"> - Эмнэлзүйн шинж тэмдгийн тандалт хийх; - Шинж тэмдэгтэй бол бх-ПГУ шинжилгээнд хамруулах. 	сэргийлэх дэглэм баримтлах.
Сэкигтэй, магадлалтай тохиолдол	Шинж тэмдэг илэрмэгц бх-ПГУ шинжилгээ	Шинж тэмдэг илэрмэгц антиген суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ сөрөг бол бх-ПГУ шинжилгээ	Шинж тэмдэг илэрмэгц антиген суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ сөрөг бол бх-ПГУ шинжилгээ	Шинж тэмдэг илэрмэгц антиген суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ сөрөг бол бх-ПГУ шинжилгээ

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БАЙГУУЛЛАГАД ТАНДАЛТ ХИЙХ ТҮР ЗААВАР

Нэг. Нийтлэг зүйл

1.1. Эрүүл мэндийн байгууллагад коронавируст халдварт (КОВИД-19) голомтлон тархахаас сэргийлж, эрүүл мэндийн ажилтан, үйлчлүүлэгчдийн дунд лабораторит суурилсан болон шинж тэмдгийн идэвхтэй тандалт хийж, хариу арга хэмжээг шуурхай хэрэгжүүлэхэд энэхүү зааврыг мөрдөнө.

Хоёр. Эмнэлзүйн шинж тэмдгийн тандалт хийх

2.1. Эрүүл мэндийн ажилтан, албан хаагчдын ирцийн тандалтыг өдөр бүр хийж, ажилдаа ирээгүй тохиолдолд шалтгааныг тодруулж бүртгэлжүүлнэ.

2.2. Эрүүл мэндийн ажилтан, үйлчлүүлэгчдэд өдөр бүр эмнэлзүйн шинж тэмдгийн тандалт хийж, биеийн халууныг үзэж тэмдэглэнэ.

2.3. Эмнэлэгт хэвтэх үед нь үйлчлүүлэгчид шинж тэмдгийн тандалт хийж, биеийн халууныг үзэн, тархвар судлалын асуумжаар сүүлийн 4 хоногт халдвартай хүнтэй ойрын хавьтал болсон эсэх, халдварт бүртгэгдсэн бүс нутагт зорчсон эсэхийг тодруулна.

Гурав. Лабораторит суурилсан тандалт хийх

3.1. Эрүүл мэндийн ажилтан болон үйлчлүүлэгчээс эмнэлзүйн шинж тэмдэг илэрсэн тохиолдолд вакцинд хамрагдсан эсэхээс үл хамаарч хугацаа харгалзахгүй нэн даруй шинжилгээнд хамруулна.

3.2. Халдварт өртөх өндөр эрсдэлтэй эрхтэн шилжүүлэн суулгасан, дархлаа дарангуйлагдсан, вакцинд хамрагдаагүй 12-оос доош насны хүүхэд, эх, нярай зэрэг тасаг нэгжийн хэвтэн эмчлүүлэгч, гемодиализ, хими, туяа гэх мэт байнгын эмчилгээ хийлгэдэг иргэд болон тухайн тасаг, нэгжийн ажилтнаас түүвэрлэн тодорхой давтамжтайгаар шинжилгээнд хамруулна.

3.3. Дээр дурдсан тасаг нэгжийн ажилтан болон эмчлүүлэгчийн 30 хүртэл хувийг 7 хоногийн давтамжтайгаар тандалтын шинжилгээнд хамруулна.

Дөрөв. Бүртгэж, мэдээлэх

4.1. Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээтэй холбоотой коронавируст халдварт (КОВИД-19)-т өртсөн үйлчлүүлэгчийн мэдээллийг хүснэгт 1-ийн дагуу, коронавируст халдварт (КОВИД-19)-аар өвдсөн эрүүл мэндийн ажилтны мэдээллийг хүснэгт 2-ийн дагуу бүртгэнэ.

4.2. Бүртгэгдсэн тохиолдлын мэдээг болон халдвартын голомтод авсан хариу арга хэмжээний тайлангийн хамт 7 хоног бүрийн Баасан гаралт ХӨСҮТ-ийн ipc@nccd.gov.mn цахим хаягаар ирүүлнэ.

**Эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээтэй холбоотой коронавируст
халдвар (КОВИД-19)-т өртсөн үйлчлүүлэгчийн
мэдээллийн хүснэгт**

Хүснэгт 1

№	Үйлчилгээтчийн овог нэр	КОВИД-19 эсрэг вакцины тун														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	

**Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-аар өвчилсөн
эрүүл мэндийн ажилтны тандалтын асуумж**

Хүснэгт 2

№	Овог	Нэр	Нас	Хүйс	Регистрийн дугаар	Эрүүл мэндийн байгууллагын нэр	Тасаг, нэжк	Албан тушаал	Халдварт шалтгаан	өртсөн	ЭТҮХХ МӨН ЭСЭХ	Халдвар батлагдсан огноо			Вакцинд хамрагдсан эсэх	Вакцины тунгийн тоо	Суулийн тун хийлгээн огноо	Вакцины нэр
												I	II	III				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	

Жич: Халдварт өртсөн шалтгааныг дараах байдлаар тооцно.

- Тусгаарлах эмнэлэг, тасагт ажиллах үед – Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-тай өвчтөнийг тусгаарлан эмчлэх эмнэлэг, тасагт ажиллах үедээ халдварт өртсөн бол;
- Коронавируст халдвар (КОВИД-19) батлагдсан өвчтөнд эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ үзүүлэх үед;
- Коронавируст халдвар (КОВИД-19) оношлогдоогүй үед – эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ үзүүлэх үедээ халдварт өртсөн бол;
- Коронавируст халдвар (КОВИД-19) илрүүлэх сорьц цуглуулах үед- хамар-залгиурын арчдас, ам-залгиурын арчдасын сорьц цуглуулах үед халдварт өртсөн бол;
- Лабораторийд ажиллаж байхдаа - Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын үүсгэгч илрүүлэх лабораторийд ажиллах үед халдварт өртсөн бол;
- Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын голомтод халдвартгүйжүүлэлт хийх үед;
- Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-тай үйлчлүүлэгчийг зөөверлөх үед;
- Хамт ажилладаг ажилтнаас халдвар авсан, ажил үүргээ гүйцэтгэхдээ Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-тай эмнэлгийн ажилтантай хавьтал болсон үед;
- Ажил үүргээ гүйцэтгэх үед - Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын бус тусlamж үйлчилгээний явцад халдварт өртөх эрсдэлтэй гэж тооцсон үед;
- Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-тай өвчтөнд хэрэглэсэн бараж хэрэгсэл, эд зүйлс, хог хаягдалтай харьцсан, халдвартай өвчтөний цогцостой харьцсан гэх мэт үүнтэй адилтгах шалтгаанаар халдварт өртсөн тохиолдолд эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээтэй холбоотой халдвараар бүртгэнэ.
- Гэр бүл, найз нөхдийн хавьтал, эмнэлгийн бус орчинд, тодорхойгүй зэрэг тохиолдолд эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээтэй холбоогүй гэж бүртгэнэ.

Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны
коронавирусны өдрийн 13 дугаар
тушаалтын дөрөвдүгээр хавсралт

**ХААЛТТАЙ ОРЧИН (АСРАМЖИЙН ГАЗАР, ЦЭРГИЙН АНГИ, ХОРИХ
АНГИ, УУЛ УУРХАЙН КЭМП, ҮЙЛДВЭР)-Д
ТАНДАЛТ ХИЙХ ТҮР ЗААВАР**

Нэг. Нийтлэг зүйл

- 1.1. Асрамжийн газар, цэргийн анги, хорих, saatuuлах байр, уул уурхайн кэмп зэрэг хаалттай орчинд коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ыг эрт илрүүлэх, халдварт тархааас сэргийлэх зорилгоор идэвхтэй тандалт хийж хариу арга хэмжээг шуурхай хэрэгжүүлэхэд энэхүү зааврыг мөрдөнө.
- 1.2. Байгууллага бүр коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үед ажиллах тандалт, шуурхай хариу арга хэмжээний багийг удирдлагын шийдвэрээр томилсон байна.
- 1.3. Тандалт, шуурхай хариу арга хэмжээний багийг байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохируулан эрүүл мэндийн ажилтан, хүний нөөц болон бусад мэргэжилтнийг оролцуулан байгуулж мэргэжлийн байгууллагаас сургалт, арга зүйн зөвлөмж авсан байна.
- 1.4. Аймаг, дүүрэг, сумын эрүүл мэндийн байгууллага ХӨСҮТ-ийн мэргэжил арга зүйн удирдлага дор харьяа газар нутагт байгаа хорих газар, асрамжийн газар, үйлдвэрийн газар, уул уурхайн кэмпд идэвхтэй тандалт хийж, мэргэжил арга зүйгээр ханган, халдвартын эрсдэлийг тооцож, тандалт хариу арга хэмжээг зохион байгуулна.
- 1.5. Нийслэлд ХӨСҮТ-ийн тандалтын баг ажиллаж, хэрэв орон нутагт өндөр эрсдэл бүхий байгууллагад кластер өвчлөл бүртгэгдэвэл мэргэжил арга зүйн удирдлагаар ханган ажиллаж, шаардлагатай бол баг томилон ажиллуулна.
- 1.6. Халдвартын сэжигтэй, батлагдсан тохиолдол, ойрын хавьтлыг тусгаарлах өрөөг бэлтгэнэ.
- 1.7. Асруулагч, алба хаагч, хүмүүжигч нарт эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, халдвартайжүүлэх бодис, хамгаалах хувцас хэрэгсэл болон антигенд суурилсан түргэвчилсэн шинжилгээ хийх оношлуурын нөөцийг бүрдүүлнэ.

Хоёр. Албан хаагчдад тандалт хийх

- 2.1. Ажилтнуудад өдөр бүр шинж тэмдгийн тандалт хийж биеийн халууныг хэмжиж, тэмдэглэл хөтөлнө.
- 2.2. Ажилчдын ирцийг бүртгэж, ажилдаа ирээгүй шалтгааныг тодруулна.
- 2.3. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын шинж тэмдэг илэрсэн тохиолдолд тусгаарлаж, түргэвчилсэн шинжилгээ хийнэ.
- 2.4. Халдвартын шинж тэмдэг илэрч түргэвчилсэн шинжилгээний хариу сөрөг гарсан тохиолдолд бх-ПГУ шинжилгээ авна.
- 2.5. Тандалтын зорилгоор ажилтнуудын 20-30 хувьд 14 хоногийн давтамжтайгаар түргэвчилсэн шинжилгээ хийнэ.

Гурав. Асрамжийн газрын үйлчлүүлэгч, цэргийн ангийн алба хаагч, хорих газрын хүмүүжигчдэд идэвхтэй тандалт хийх

3.1. Коронавируст халдвэр (КОВИД-19)-ын шинж тэмдгийн тандалтыг өдөр бүр хийж, шинж тэмдэг илэрсэн тохиолдолд тусгаарлаж, шинжилгээнд хамруулна.

3.2. Халдвартын шинж тэмдэг илэрсэн сэжигтэй тохиолдолд түргэвчилсэн оношлуураар шинжилгээ хийж эерэг гарсан тохиолдлыг 24 цагийн дотор харьяа эрүүл мэндийн байгууллагад мэдээлнэ.

3.3. Халдвартын шинж тэмдэг илэрч антигенд суурисан түргэвчилсэн шинжилгээний хариу сөрөг эсхүл эргэлзээтэй гарсан тохиолдолд бх-ПГУ шинжилгээ авна.

3.4. Тандалтын зорилгоор хаалттай орчинд байгаа иргэдийн 10-20 хувьд 14 хоногийн давтамжтайгаар түргэвчилсэн шинжилгээ хийнэ.

3.5. Ойрын хавьтлуудыг судлан тогтоож, өвчлөлийн тархалтаас хамаарч эрэмбэлэн ангилж тусгаарлалтыг зохион байгуулна.

3.6. Тусгаарлалтын хугацаанд ойрын хавьтлуудаас тусгаарлагдсан өдрөөс хойш 6 дахь хоногт түргэвчилсэн шинжилгээ авна.

3.7. Байгууллага бүр тусгаарлан эмчлэх хэсгийг зохион байгуулж, эмнэлзүйн шинж тэмдэггүй болон хөнгөн явцтай өвчтнийг тусгаарлан эмчлэнэ. Шаардлагатай тохиолдолд харьяа эрүүл мэндийн байгууллагад шилжүүлнэ.

3.8. Орон нутгийн халдвартын тархалтын түвшингээс хамаарч эргэлтийг хязгаарлах, эргэлтийн үед халдвараас сэргийлэх дэглэм мөрдүүлнэ.

**КЛАСТЕР (БАГЦ) ӨВЧЛӨЛИЙН СУДАЛГАА ХИЙХ
ТҮР ЗААВАР**

Нэг. Нийтлэг зүйл

1.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын кластер өвчлөлийг эрт илрүүлэх, мэдээлэх, хариу арга хэмжээг шуурхай авч хэрэгжүүлэх, хянах үйл ажиллагаанд дараах зааврыг мөрдөж ажиллана.

Хоёр. Тодорхойлолт

2.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын 5 ба түүнээс дээш, хоорондоо холбоотой тохиолдлыг кластер гэж үзнэ.

2.2. Амралтын газар, сувилал, асрамжийн газар, хорих анги, saatuuлах байр зэрэг хаалттай орчинд коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын нэг тохиолдол батлагдвал кластер гэж үзнэ.

Гурав. Кластерийн төлөв

3.1. Идэвхтэй кластер – Сүүлийн 10 хоногийн хугацаанд шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн буюу идэвхтэй халдварт илрэч байгаа бол;

3.2. Идэвхгүй кластер – Хамгийн сүүлд бүртгэгдсэн тохиолдлоос хойш 10 хоногийн хугацаанд шинэ тохиолдол бүртгэгдээгүй бол;

3.3. Хяналтаас хасагдсан кластер – Сүүлийн батлагдсан тохиолдол илэрснээс хойш 14 хоногийн хугацаанд шинэ тохиолдол илрээгүй бол.

Дөрөв. Кластерыг илрүүлэх, тандалт судалгаа хийх

4.1. Кластер өвчлөлийг илрүүлэх

4.1.1. Аймгийн ЭМГ, дүүргийн ЭМТ, ХӨСҮТ-ийн тандалтын баг нь кластер өвчлөлийн илрүүлэг, тандалт, хариу арга хэмжээг зохион байгуулна.

4.1.2. Кластер өвчлөлийг идэвхтэй болон идэвхгүй тандалт, үйл явдалд суурилсан тандалтаар илрүүлнэ.

4.1.3. Батлагдсан тохиолдлын тархвар судлалын асуумж судалгааг оршин суугаа нутаг дэвсгэр, ажлын газар, явсан маршрут, үзвэр үйлчилгээ, олон нийтийг хамарсан үйл ажиллагаанд оролцсон, эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлсэн гэх мэтээр тандалтын мэдээллийг бүлэглэн судалж, кластер өвчлөлийг илрүүлнэ.

4.1.4. Кластер өвчлөлийг үйл явдалд суурилсан тандалтаар илрүүлж, шуурхай хариу арга хэмжээ авна.

4.2. Кластер өвчлөлийг бүртгэх

4.2.1. Кластерийн бүртгэлийг “Хүснэгт 1”-ийн дагуу бүртгэн, мэдээллийг өдөр бүр шинэчилнэ.

4.2.2. Кластерийн судалгаанд дараах мэдээллүүдийг хавсаргана.

Үүнд:

- Кластерийн зураглал/хавьтлын мод
- Идэвхтэй кластерийн тоо
- Кластерт бүртгэгдсэн батлагдсан тохиолдлын тоо

- Тусгаарлагдсан ойрын хавьтлын тоо
- Ойрын хавьтлаас шинээр илэрсэн тохиолдлын тоо
- Гэрээр хянагдаж буй батлагдсан тохиолдлын тоо

4.3. Кластерийг мэдээлэх, хариу арга хэмжээ авах

4.3.1. Аймгийн ЭМГ, дүүргийн ЭМТ, ХӨСҮТ нь кластерийн мэдээлэл, кластерийн төрлийг хүснэгт 1-ийн дагуу өдөр бүр бүртгэнэ.

4.3.2. Аймаг, дүүргийн эрүүл мэндийн газар, төв нь бүртгэгдсэн кластерийн мэдээллийг 7 хоног бүр нэгтгэн мэдээлнэ.

4.3.3. Тухайн дүүрэг, аймагт бүртгэгдсэн кластер өвчлөлийг 7 хоногийн мэдээг Бямба гаригаас Баасан гариг дуустал хугацаагаар тасалбар болгон Бямба гаригийн өдрийн 12 цагаас өмнө Халдварт өвчин судлалын үндэсний төвд covid0315@gmail.com гэсэн цахим хаягаар хүснэгт-2-ын дагуу мэдээлнэ.

4.3.4. Кластер өвчлөл байж болзошгүй тохиолдолд тархвар судалгааг яаралтай хийжхавьтлуудыг шинжилгээнд хамруулах, халдварьн сэжигтэй тохиолдлыг тусгаарлах арга хэмжээ авна.

4.3.5. Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв долоо хоног бүр кластерийн мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийж, хариу арга хэмжээг төлөвлөн, мэргэжил аргазүйгээр хангана.

Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын кластер өвчлөлийг бүртгэх хуудас

Байгууллагын нэр

ХҮЧНЭГТ 1

Кластер вчилгийг мэдээлэх хувцас

Эрүүл мэндийн байгууллагын нэр:
Хяналт хийж байгаа эмчийн нэр:

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНД МӨРДӨХ ХАЛДВАРЫН СЭРГИЙЛЭЛТ, ХЯНАЛТЫН ТҮР ЗААВАР

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Эрүүл мэндийн байгууллага болон эрүүл мэндийн бус байгууллагын барилга байгууламжийг ашиглан эмнэлэг дэлгэж, коронавируст халдвартын тохиолдлыг тусгаарлах, эмнэлгийн тусlamж үйлчилгээ үзүүлэх, илрүүлэг, эрэмбэлэн ангилалт хийх үйл ажиллагаанд энэхүү зааврыг баримтлана.

1.2. Эрүүл мэндийн байгууллагад хүчин төгөлдөр хэрэгжиж буй халдвартын сэргийлэлт, хяналт, эмнэлгийн гаралтай аюултай хог хаягдлын менежментийн журам, зааврыг мөрдөж ажиллана.

1.3. Эрүүл мэндийн байгууллагаар үйлчлүүлж байгаа хүн бүрийг эрсдэлтэйд тооцон тусlamж үйлчилгээний төрөл, хэлбэрээс үл хамааран эмнэлгийн бүх ажиллагсад амны хаалт зүүж, гарын эрүүл ахуйг сахина. Шингэн цацагдах, үсрэх эрсдэлтэй үед нүүрний хаалт, эмнэлгийн нэг удаагийн халадыг хэрэглэж эмнэлэг бүр халдвараас сэргийлэх стандарт дэглэмийг мөрдөнө.

Хоёр. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-тай өвчтөнийг хэвтүүлэн эмчлэх эмнэлэг, тусгаарлах байрны зохион байгуулалт

2.1. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын сэжигтэй, магадлалтай, батлагдсан тохиолдлыг эмнэлэгт, тархалтын түвшингээс хамаарч хавьтлыг тусгаарлан ажиглах байр эсхүл гэрт нь тусгаарлана.

2.2. Эмнэлгийн орны ачаалал ихэсч, тусгаарлах эмнэлэг хүрэлцээгүй болсон үед нэмэлтээр эмнэлэг дэлгэнэ.

2.3. Эмнэлзүйн шинж тэмдэггүй, хөнгөн хэлбэрээр өвдсөн иргэдийг гэрээр тусгаарлан эмчилж болно.

2.4. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлыг тусгаарлах эмнэлэг, байгууламжийг халдвартай буюу улаан, халдвартын эрсдэл дунд буюу шар, халдвартгүй буюу ногоон гэсэн 3 бүсэд хувааж, тусгаарлалтыг зохион байгуулна. Доорх бүсүүд нь хоорондоо бүрэн тусгаарлагдсан байна.

2.4.1. Халдвартай улаан бүс: халдвартын сэжигтэй, магадлалтай, батлагдсан өвчтний хэвтэн эмчлүүлэх хэсэг;

2.4.2. Шар бүс: халдвартай бүсэд ажилласан эрүүл мэндийн ажилтны хамгаалах хувцас тайлах хэсэг байна. Тус хэсэгт 50 литрээс дээш хэмжээтэй (өргөн 50 см, урт нь 80 см дээш байх) том амсартай хог хаягдал цуглуулах уут бүхий хогийн сав, гар халдвартгүйжүүлэх бодис, гутал халдвартгүйжүүлэх уусмал болон урт бариултай губка, нүдний шил халдвартгүйжүүлэх бодис зэргийг бэлтгэсэн байна.

2.4.3. Халдвартгүй ногоон бүс: эмнэлгийн ажилтны байрлах өрөө, эмнэлгийн бусад хэсгийг хамруулна.

2.5. Тусгаарлах эмнэлэгт өвчтөн хүлээн авах хаалга, эмнэлгийн ажилтны орох, гарах хаалга тусдаа байхаар зохион байгуулна. Тусгаарлах эмнэлгийн өвчтөний өрөө нь агааржуулалт сайтай байх ба механик агааржуулалттай, байгалийн агааржуулалттай бол салхивч нь нээгддэг байна.

2.6. Сэжигтэй тохиолдлыг шинжилгээний хариу гартал нэг, нэгээр тусгаарлана. Хэрэв нэгээс дээш хүнийг нэг өрөөнд тусгаарлах бол ор хоорондын зайд 1.5-2 метрээс дээш байх ба ор хооронд тусгаарлагч ашиглана.

2.7. Батлагдсан тохиолдлыг нэг оронд оногдох талбайн хэмжээ 8м²-аас багагүй байхаар тооцож хамтад нь тусгаарлаж болно.

2.8. Шинээр оношлогдсон өвчтөнийг эмчилгээ, тусгаарлалтын хугацаа дуусч байгаа хүнтэй хамт нэг өрөөнд тусгаарлахгүй.

2.9. Тусгаарлах өрөө нь дотроо гарын угаалтуур, суултууртай байна. Өрөө нь дотроо ариун цэврийн өрөөгүй нийтийн ариун цэврийн өрөө ашиглаж байгаа үед коридорыг улаан бүсэд тооцож зохион байгуулалтыг хийнэ.

2.10.Хөдөө, орон нутагт биосуултуур, гоожуурт угаагуур, жорлон ашиглаж болно. Эмнэлгийн ажилтаны хэрэглэх жорлон, угаагуур тусдаа байна.

Гурав. Тусгаарлах эмнэлэгт мөрдөх халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

3.1. Халдвартай бүсэд мөрдөх халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

3.1.1. Ажилтан улаан бүсэд орох давтамж, ажиллах хугацааг аль болох бага байлгахаар тооцож, үйл ажиллагааг зохион байгуулна.

3.1.2. Батлагдсан болон сэжигтэй тохиолдолд тусlamж үзүүлэх ажилтаныг тусад нь томилно. Хэрэв нэг ажилтан ажиллаж байгаа бол сэжигтэй тохиолдолд тусlamж үйлчилгээг эхэлж үзүүлсэний дараа батлагдсан тохиолдолд тусlamж үйлчилгээг үзүүлнэ. Тохиолдол хооронд бээлий солино.

3.1.3. Үйлчлүүлэгчийн өрөөнд халдвартайжүүлэлт хийхдээ өвчтөн болон орчны эд зүйлд хүрэлцэж хувцсаа бохирдуулахаас сэргийлж, зайд барина.

3.1.4. Хамгаалах хувцас, хэрэгслийг Хүснэгт 2-т заасны дагуу зөв, зүй зохистой хэрэглэнэ.

3.1.5. Халдвартай бүсэд байгаа мэдээллийг цахимаар авах боломж (дата, таблет, гар утас, бусад төхөөрөмж)-оор хангана. Эрүүл мэндийн ажилтнууд халдвартай бүсэд өөрсдийн гар утсыг авч орохгүй, авч орохоор бол гялгар уутанд хийж авч орно.

3.1.6. Халдвартай дамжуулах эрсдэл багатай даралтны аппарат, чагнуур, халууны шил, пульсоксиметр зэрэг багаж хэрэгслийг үйлчлүүлэгч хооронд 70 хувийн спирт эсхүл зориулалтын халдвартайжүүлэх бодистой салфеткаар арчиж халдвартайжүүлнэ.

3.1.7. Өвчтөний өрөөний агаар сэлгэлтийг тогтмол, боломжгүй бол 2 цаг тутам 10-15 минут хийх ба өрөөний хаалгыг хаалттай байлгана.

3.1.8. Тусгаарлалтад байгаа үйлчлүүлэгчийг өрөөнөөс гарах, бусад хүмүүстэй уулзахыг хориглоно.

3.1.9. Тусгаарлалтад байгаа үйлчлүүлэгчийн эд зүйлсийг өрөөнөөс гаргахгүй. Зайлшгүй шаардлагатай хэрэгцээний эд зүйлсийг гаднаас оруулж болно.

3.1.10. Үйлчлүүлэгчийн өрөөнд орох эмнэлгийн ажилтан (инженер, техникийн ажилчин, сантехникийн слесарь), ар гэр, сахиур зэрэг хүний тоог хязгаарлаж, орж, гарсан хүмүүсийн бүртгэлийг хөтөлнө. Өвчтөний өрөөнд (улаан бүс) орсон ажилтны бүртгэлийг хөтөлнө.

3.1.11. Зайлшгүй шаардлагаар түр хугацаагаар өвчтөний өрөөнд орсон гэр бүлийн гишүүд, бусад хүмүүст хамгаалах хувцас өмсгөнө. Хамгаалах хувцсыг эрүүл мэндийн ажилтны хяналтан дор тайлна.

3.1.12. Тусгаарлах эмнэлэгт зөөврийн рентген, хэт авианы оношилгоо хийх аппарат, тоног төхөөрөмж байршуулсан байна. Байхгүй үед гаднаас орсон тохиолдолд гадаргууг шар бүсэд халдвартгүйжүүлнэ.

3.2. Хувцас тайлах хэсэг буюу шар бүсэд мөрдөж ажиллах халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

3.2.1. Хамгаалах хувцас, хэрэгсэл өмсөхгүйгээр улаан болон шар бүсэд орохыг хатуу хориглоно.

3.2.2. Хамгаалах хувцас хэрэгслийг зааврын дагуу тайлж гараа халдвартгүйжүүлнэ.

3.2.3. Хувцас тайлах хэсгийг камержуулна.

3.2.4. Хувцас тайлах дарааллыг харуулсан зурагт хуудас, бие бүрэн харагдах толь байршуулна.

3.2.5. Ажилтан хувцас тайлахдаа дараалал, санамжийг нэг бүрчлэн харж, толинд шалгаж тайлна.

3.2.6. Нэг удаагийн үзлэгийн бээлийг ажил дууссаны дараа халдвартгүйжүүлэхгүй шууд тайлж, хаях бөгөөд зөвхөн ахуйн бээлийг халдвартгүйжүүлнэ.

3.2.7. Халдвартай бүсэд өмссөн гутлаа шар бүсэд тайлж үлдээгээд ногоон бүс рүү цэвэр гутлаа өмсөж орно. Өмсөх гутлыг шар бүсийн гадна үүдэнд бэлтгэж тавьсан байна.

3.2.8. Хувцас тайлах хэсэгт гар халдвартгүйжүүлэх бодис нь мэдрэгчтэй эсхүл тохойгоор ажилладаг савтай байна.

3.2.9. Хувцас тайлах хэсэгт үлдээсэн гутал, давтан ашиглагдаж байгаа хэрэгслийг ариутгалын ажилтан эсхүл үйлчлэгч цэвэрлэж, халдвартгүйжүүлээд ногоон бүс рүү гаргана.

3.2.10. Шар бүс дэх хог хаягдлыг ариутгалын ажилтан эсхүл үйлчлэгч улаан бүсээр гаргаж, шар бүсэд халдвартгүйжүүлэлтийг хийгээд хамгаалах хувцсаа тайлна.

3.2.11. Шар бүсэд цэвэрлэгээний ус, халдвартгүйжүүлэх уусмалыг зайлцуулах бохир усны шугам хоолой байхгүй үед улаан бүс рүү оруулж асгана.

3.3. Халдвартгүй бүсэд мөрдөж ажиллах халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

3.3.1. Эмнэлгийн ажилчдыг аль болох нэг нэгээр байлгана. Өрөө нь агааржуулалт хийх боломжтой байна.

3.3.2. Өрөө хооронд сэлгүүцэхгүй, хамт сууж хоол унд идэхгүй, хүн бүр өөрийн аяга, тавга зэрэг хоолны хэрэгсэлтэй байна.

3.3.3. Цаасан материалыг халдвартай бүсэд сувилагчийн постон дээр хөтөлнө. Амрах өрөөнд оруулж хөтлөхийг хориглоно.

3.3.4. Халдвартай бүсэд хэрэглэсэн эд зүйл, цаасан материалыг халдвартай бүсэд оруулахыг хориглоно.

3.3.5. Эмнэлгийн ажиллагсадын байрлах хэсэгт усанд орох болон хувцас угаах, индүүдэх нөхцлийг бүрдүүлсэн байна.

3.3.6. Ус буцалгагч, хоол халаах цахилгаан зуух, хөргөгчтэй байна.

3.3.7. Эмнэлгийн өмд, цамц, гутал 2-оос доошгүй ээлжтэй байх, хамгаалах хувцасны дотор өмссөн өмд цамцыг халдвартай бүсэд ороод сольж өмсөх өмд, цамц, гутал тусдаа байна.

3.3.8. Багаж, хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг цэвэрлэх, халдвартайжүүлэх, ариутгахад Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны 537 дугаар тушаалын 2 дугаар хавсралтыг мөрдөнө.

3.4. Тусгаарлах эмнэлэг, коронавируст халвар (КОВИД-19)-тай өвчтөнд тусlamж үзүүлж байгаа эрүүл мэндийн болон эрүүл мэндийн бус байгууллагад өдөр тутмын болон голомтын эцсийн халдвартайжүүлэлт, цэвэрлэгээ хийхдээ Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны 537 дугаар тушаал дахь “Эрүүл мэндийн байгууллагад цэвэрлэгээ, халдвартайжүүлэлт хийх заавар”-ыг мөрдөнө.

3.5. Үйлчлүүлэгчийн хэрэглэсэн цагаан хэрэглэл, зөвлөн эдлэлийг цэвэрлэж, халдвартайжүүлэхэд Эрүүл мэндийн сайдын 2019 оны 537 дугаар тушаалын 8 дугаар хавсралтаар батлагдсан зааврыг баримтална.

3.6. Хог хаягдлыг цуглуулах, зөөх, хадгалах, тээвэрлэх үйл ажиллагаанд Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны 505 дугаар тушаалыг мөрдөнө.

Дөрөв. Коронавируст халвар (КОВИД-19)-тай өвчтөнг эмнэлгийн бус орчинд эмчлэх, хянах үед мөрдөх халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

4.1. Агааржуулалт сайтай өрөөнд гэр бүлийн гишүүдээс аль болох тусдаа байж, цонх хаалгаа нээж агааржуулалт тогтмол хийнэ. Тусдаа өрөөнд байх боломжгүй бол 1.5-2 метрийн зайд барина.

4.2. Гэрээр асрах, сувилах хүний тоог хязгаарлаж, гэртээ зочин хүлээж авахгүй байна.

4.3. Эрүүл мэндийн ажилтан эсхүл асарч, сувилж байгаа хүн өвчтөн болон түүний орчинтой ямар нэг байдлаар харьцаан бол амны хаалттай байх ба гарсаа савандаж угаанаа эсхүл гар халдвартайжүүлэх уусмал ашиглана.

4.4. Үзлэг, тусlamж үйлчилгээний үед өвчтөнд эмнэлгийн амны хаалт зүүлгэнэ. Ханиах, найтаах үед ам, хамрыг бүрэн дараах сальфетка, алчуур хэрэглүүлнэ.

4.5. Эрүүл мэндийн ажилтан амны хаалт зүүж, хамгаалах хувцас өмсөнө. Гэр бүлийн гишүүд амны хаалт зүүнэ.

4.6. Биологийн шингэн, ялангуяа амны хөндийн болон амьсгалын замын шүүрэл, өтгөнтэй шууд харьцахаас зайлсхийх. Харьцах бол амны хаалт, бээлий хэрэглэнэ.

4.7. Өвчтөнд зориулсан тусдаа гарын алчуур, цагаан хэрэгсэл, даавуу, сав суулга хэрэглэнэ. Эдгээр зүйлсийг савантай усаар угаан цэвэрлэж, дахин хэрэглэж болно.

4.8. Өвчтөний өрөөний ширээ, ор, хаалганы бариул, тавилга зэрэг байнга хүрдэг хэсгийн гадаргууг өдөр бүр саван эсхүл угаалгын бодисоор цэвэрлэнэ.

4.9. Ариун цэврийн өрөөний гадаргууг өдөрт нэг удаа цэвэрлэж, халдвартай хамгаалахад эсхүл угаалгын нунтаг хэрэглэж угаана.

4.10. Бохирлогдсон угаах зүйлсийг сэгсрэхгүй, арьс болон хувцсандaa хүргэхгүй. Өвчтөний хувцас, орны даавуу, ванны болон гар нүүрний алчуурыг 60-90°C-тэй усанд савандаж, эсхүл угаалгын нунтаг хэрэглэж угаана.

4.11. Биеийн шингэнээр бохирлогдсон даавуун эдлэл болон хувцсыг сэгсрэхгүй, зөвлөн ороон авч, цэвэрлэхдээ бээлий болон хамгаалах хувцас өмсөнө. Резинэн (ахуйн) бээлийг хэрэглэсний дараа савантай усаар цэвэрлээд 0.1% натрийн гипохлоритын уусмалаар халдвартай хамгаалахад эсхүл угаалгын нунтаг хэрэглэж угаана.

4.12. Хамгаалах хувцас хэрэгслийг хийх халдвартай хог хаягдлын ууттай байна.

Тав. Аэрозол үүсгэх ажилбарын үеийн халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

5.1. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын сэжигтэй, магадлалтай, батлагдсан тохиолдолд дараах ажилбаруудыг хийх үед аэрозол хэлбэрээр халдвар дамжих эрсдэлтэй.

5.1.1. Бронх дурандах;

5.1.2. Интубаци тавих, авах;

5.1.3 Амьсгал, зүрхний сэхээн амьдруулах тусламж үзүүлэх (CPR);

5.1.4. Зохиомол амьсгал (маск, интубаци);

5.1.5. Соруулга хийх;

5.1.6. Утлага эмчилгээ

5.1.7. Амьсгалын замд хийгдэх мэс засал;

5.1.8. Шүдний эмчилгээ, өрөм, борын машин ажиллуулан тусламж үзүүлэх

5.2. Аэрозол үүсгэх ажилбар хийх өрөө нь агаарын сөрөг даралттай эсхүл механик агааржуулах системтэй, салхивчаар агаар сэлгэлт хийх боломжтой байна. Хэрэв механик агааржуулах систем ашиглаж байгаа тохиолдолд агаар солилцох давтамж нь нэг цагт 12-оос багагүй байна.

5.3. Ажилбарын үед өрөөнд байх хүний тоог хамгийн бага хэмжээнд байлгана.

5.4. Ажилбар дууссаны дараа өрөөнд агаар сэлгэлт хийж, цэвэрлэж, халдвартай хамгаалахад эсхүл угаалгын нунтаг хэрэглэж угаана.

5.5. Аэрозол үүсгэх ажилбар гүйцэтгэх эрүүл мэндийн ажилтан иж бүрэн хамгаалах хувцас өмсөж, эмнэлгийн зориулалтын 95 хувь буюу түүнээс дээш шүүлтүүртэй (N95, FFP2, FFP3) амны хаалт хэрэглэнэ.

Зургаа. Өвчтөнг шилжүүлэх, тээвэрлэх үеийн халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

6.1. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлыг өөр эмнэлэгт шилжүүлэх, зөөвөрлөх асуудлыг тандалтын баг болон эмнэлзүй, халдварын сэргийлэлт, хяналтын баг зөвшилцөн шийдвэрлэнэ.

6.2. Зайлшгүй шаардлагатай оношилгоо, эмчилгээ хийх зорилгоор өвчтөнг эмнэлгийн бусад тасаг, хэсэг, өөр эмнэлэг рүү шилжүүлэх бол очих зам талбайг урьдчилан чөлөөлүүлж, бусад хүмүүстэй хавьтал болохоос сэргийлнэ.

6.3. Өвчтөнг шилжүүлэх, тээвэрлэх үед амны хаалт тогтмол зүүлгэнэ. Эрүүл мэндийн ажилтан улиралд тохирсон болон хамгаалах хувцас өмсөнө.

6.4. Автомшинаар тээвэрлэх үед үйлчлүүлэгчид тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэх шаардлагагүй бол эмч, эрүүл мэндийн ажилтан жолоочийн бүхээгт сууна.

6.5. Коронавируст халдвартай болон халдвартын сэжигтэй үйлчлүүлэгчийг зөөх тээврийн хэрэгслийн бэлэн байдлыг хангана.

6.6. Жолооч, эмчийн урд кабин хэсэг, зорчигчийн хэсгээс бүрэн тусгаарлагдсан байна.

6.7. Тээвэрлэх явцад цонх нээж агаар сэлгэлт хийх ба машины агааржуулах төхөөрөмж (air condition)-ийг ажиллуулахгүй. Гаднах агаараас сэлгэх (дотор агаараар сэлгэлтийг хориглох) сорох, хүйтэнд паар асаахдаа гадна агаараас сэлгэх горимыг сонгон ажиллуулна.

6.8. Түргэн тусlamжийн машинд хүчилтөрөгчийн хангамж, маск, амбу, интубаци тавих хэрэгсэл, хамгаалах хувцас хэрэгсэл, гар халдвargүйжүүлэгч, дамнуурга, хогийн сав, цэвэрлэгээний материал, халдвargүйжүүлэх бодис гэх мэт яаралтай тусlamж үзүүлэх болон халдвараас сэргийлэх хэрэгслийг бэлэн байлгана.

6.9. Автомшины аюулгүй байдлыг хангах, хурд тохируулахын зэрэгцээ дотроос холбоо барих боломжтой харилцаа холбооны хэрэгсэл, гар утастай байна.

6.10. Автомшиныг ашигласан тохиолдол бүрт гар хүрэлцэх хэсгүүдийг арчиж халдвargүйжүүлнэ.

6.11. Бөөлжис, цэр, цус зэрэг биологийн шингэнээр бохирлогдсон бол халдвargүйтгэн цэвэрлэнэ.

6.12. Автомшины кабиныг цэвэрлэсний дараа гар хүрэлцдэг хэсгүүдийг арчиж, өвчтөн хүрэлцээгүй бусад хэсэгт мананцар үүсгэгч, шүршигч ашиглан халдвargүйжүүлнэ. Мананцар үүсгэгч ашиглаж байгаа үед хаалга, цонхыг хааж, дотор талд хүн байхгүй нөхцөлд хийнэ. 2 цагийн дараа цэвэрлэгээ хийнэ.

Долоо. Эрүүл мэндийн ажилтныг халдвараас сэргийлэх

7.1. Тусгаарлах эмнэлэг, ажиглалтын байр, илрүүлэг, эрэмбэлэн ангилалт хийх нэгжүүдэд ажиллах ажилтан сургаж, бэлтгэгдсэн байна.

7.2. Коронавируст халдвэр (КОВИД-19) –ын тархалтын түвшин улбар шар, улаан буюу халдвэр голомтлон эсхүл хүн амын дунд өргөн тархсан орон нутагт тусгаарлах эмнэлэгт ажиллаж байгаа эрүүл мэндийн ажилтанг ажлын цагийн хэвийн горимоор ажиллуулна. Тусlamж үйлчилгээ үзүүлэхдээ халдвараас сэргийлэх дэглэм баримтлан ажиллаж, ажил дууссаны дараа хувцас хэрэгслээ бүрэн сольж, усанд орон халдвараас сэргийлэх арга хэмжээг мөрдөн ажиллана.

7.3. Батлагдсан тохиолдолд тусlamж үйлчилгээ үзүүлж буй эмнэлгийн мэргэжилтнүүдийг дархлаа тогтоцыг тодорхойлох эсрэгбие илрүүлэх шинжилгээнд 6 сар тутам хамруулна.

7.4. Халдвартын сэжигтэй, магадлалтай, батлагдсан тохиолдлоос тархварзүйн асуумж аваахдаа тусгаарлах өрөөнд оруулахгүйгээр дотуур утас, гар утас, камер, дуудлагын систем ашиглаж авна.

Найм. Эрүүл мэндийн ажилтанг халдвараас сэргийлэхэд эмнэлгийн чанар, халдвартын сэргийлэлт, хяналт, сувилахуйн албаны гүйцэтгэх үүрэг

8.1. Ажилтаныг халдварт өртөхөөс сэргийлэх, сургах, бэлтгэх, шаардлагатай хэрэгслээр хангахад байгууллагын удирдлага, санхүү, аж ахуй, эмнэлгийн тусlamжийн чанар, халдвартын сэргийлэлт хяналт, хүний нөөц, сувилахуй, дотоод хяналтын албад хамтран ажиллана.

8.2. Хамгаалах хувцас, хэрэгслийг зөв өмсөх, аюулгүй тайлах, гарын эрүүл ахуй сахих, халдвартгүйжүүлэх бодисыг зөв хэрэглэх, цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлт хийх зэрэг халдвартын сэргийлэлт, хяналтын чиглэлээр эрүүл мэндийн ажилтныг тогтмол сургана.

8.3. Ажилтныг тусгаарлалтад орохоос өмнө хамгаалах хувцас өмсөх, тайлах, гар угаах, халдвартгүйжүүлэх дадлыг хүн тус бүрээр нэг бүрчлэн шалгаж дадал олгосон байна.

8.4. Халдвараас сэргийлэх зааврыг хэрэгжүүлэн, мөрдөж ажиллах, хүн бүрийн хариуцлагын талаар ажилтнуудад анхааруулга өгч баримтжуулсан байна.

8.5. Тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэх явцад санамсаргүйгээр халдварт өртөх эрсдэл үүссэн тохиолдолд (хамгаалах хувцас өмсөөгүй, буруу өмссөн, хувцас урагдсан, гэмтсэн, биологийн шингэнд хамгаалалтгүй хүрсэн зэрэг) эмнэлгийн халдвартын сэргийлэлт хяналт (ХСХ)-ын багт нэн даруй мэдэгдэнэ.

8.6. Хувцас өмсөх, тайлах, гарын эрүүл ахуй сахих, цэвэрлэгээ халдвартгүйжүүлэлтийг шалгах хуудсаар өдөр бүр хянах, хянаж байгаа эсэхэд ХСХ, чанар, сувилахуйн алба хяналт тавьж ажиллана.

Ес. Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагад хэрэгжүүлэх халдвараас сэргийлэх арга хэмжээ

9.1. Утсаар болон цахимаар холбогдох зөвлөгөө, заавар өгөх үйлчилгээ зохион байгуулна.

9.2. Халдвартын шинж тэмдэг бүхий үйлчлүүлэгчдэд тусlamж үзүүлэх тусгаарлах хэсгийг, үндсэн тусlamж үйлчилгээ үзүүлэх хэсгээс тусад нь зохион байгуулна.

9.3. Халуунтай болон халдвартын шинж тэмдэгтэй үйлчлүүлэгчийг эмнэлэгт ирэхгүй байх, утсаар холбогдох заавар зөвлөмж авах талаар иргэдэд мэдээлэл өгнө.

9.4. Хөтөч ажилтан, дуугүй хөтөчийг ажиллуулж, халуунтай болон халдвартын шинж тэмдэг бүхий үйлчлүүлэгчийг тусгаарлах өрөө рүү чиглүүлэн, бусад үйлчлүүлэгчтэй хавьтал болохоос сэргийлнэ.

9.5. Үйлчлүүлэгчдэд амны хаалт зүүх, гарын эрүүл ахуй сахих, зөв ханиаж, найтаах санамж, анхааруулгыг өгнө.

9.6. Үзлэгийн өрөө бүрт амны хаалт, гар халдвартгүйжүүлэх бодис байрлуулсан байна.

9.7. Үзлэг, оношилгооны явцад халдвартын сэжигтэй тохиолдол илэрвэл үйлчлүүлэгчид амны хаалт зүүлгэж, өрөөнөөс гаргахгүй, өрөөнд нэмж хүн оруулахгүй ба яаралтай тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэхээс бусад тохиолдолд 1,5-2 метрээс дотогш зайд ойртохгүй байна.

9.8. Эрүүл мэндийн ажилтан тусlamж, үйлчилгээ үзүүлэхэд амны хаалтыг тогтмол хэрэглэнэ.

9.9. Үйлчлүүлэгч, хэвтэн эмчлүүлэгч болон эрүүл мэндийн ажилтны дунд коронавируст халдварын шинж тэмдгийн тандалтыг өдөр бүр хийнэ.

9.10. Хэвтэн эмчлүүлэгчдээс халдварын сэжигтэй тохиолдол илэрсэн үед тусгаарлах өрөөнд шилжүүлэн, лабораторийн шинжилгээнд сорьц авч, шинжилгээний хариу гартал эмчилгээг үргэлжлүүлнэ.

9.11. Халдварын сэжигтэй, батлагдсан тохиолдлыг шилжүүлэх боломжгүй, нарийн мэргэжлийн тусламж, үйлчилгээ шаардлагатай тохиолдолд тухайн эмнэлгийн тусгаарлах өрөөнд тусгаарлаж эмчилнэ. Тусламж үзүүлэх ажилтан, багийг тусад нь томилон ажиллуулна.

9.12. Нэг өрөөнд хамт байсан үйлчлүүлэгч болон бусад хавьтлуудыг бүртгэж, тусгаарлан ажиглалтад авна.

Арав. Өвчтөнд тусламж үзүүлэх үед хэрэглэх хамгаалах хувцас, хэрэгсэл

10.1. Хамгаалах хувцас, хэрэгсэл нь шингэн нэвчихгүй, чөлөөтэй хөдлөх боломжтой, биеийн хэмжээнд тохирсон байна.

10.2. Хамгаалах хувцас хэрэгслийг давхарлаж өмсөхгүй байх, тусламж, үйлчилгээг аль болох богино хугацаанд (1 өвчтөнд 15) минут үзүүлнэ.

10.3. Ижил оношоор тусгаарлагдсан бүх үйлчлүүлэгчдэд нэг хамгаалах хувцастайгаа тусламж, үйлчилгээ үзүүлж дуусгана. Үйлчлүүлэгч болон өрөө хооронд хамгаалах хувцсыг дахин солих шаардлагагүй

10.4. Тусламж үйлчилгээ үзүүлэх үедээ өвчтөнд хүрсэн бол бээлийг үйлчлүүлэгч хооронд солино.

10.5. Шүүлтүүртэй амны хаалтны дотор нэг удаагийн амны хаалтыг давхарлаж зүүхгүй.

10.6. Хамгаалах хувцас илт бохирдоогүй, нороогүй, урагдаж цоороогүй, бол 4 цаг хүртэл хугацаагаар хэрэглэж болно.

10.7. Батлагдсан тохиолдлыг зөөвөрлөх машины бүхээг хэсэг бүрэн тусгаарлагдсан, өвчтөнийг суух, буух зэрэгт туслалцаа үзүүлэх шаардлагагүй, 1,5-2 метрээс дотогш зайд харьцахгүй үед жолооч нэг удаагийн амны хаалт, ажлын хувцасны гадуур халад өмсөнө. Ажлын байранд өмссөн хувцсыг гэртээ болон, амралтын өрөө зэрэг ажлын бус орчинд өмсөхгүй, ажил дууссаны дараа солих ба хувцасыг гэртээ авч явахгүй байна.

10.8. Автомашины бүхээгийн хэсэг тусгаарлагдаагүй, дамнуурга ашиглах, өвчтөнийг буух, суухад туслах зэргээр өвчтөнтэй 1,5-2 метрээс дотогш зайд харьцах эрсдэлтэй бол жолооч хамгаалах хувцас өмсөнө.

10.9. Эмч тусламж үйлчилгээ үзүүлэх, өвчтөнтэй харьцах үед хамгаалах хувцас өмсөнө.

10.10. Өвчтөнийг хүлээн авсан эрүүл мэндийн байгууллага тээврийн хэрэгслийн халдвартайжүүлэлт цэвэрлэгээг хийнэ. Хүргэж ирсэн эмч, жолоочийн хамгаалах хувцас хэрэгслээ тайлах газрыг бэлтгэж, гар угаах, хувцас солих нөхцлийг бүрдүүлсэн байна.

10.11. Коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын үед эрүүл мэндийн ажилтан хүснэгт 3-т заасан хамгаалах хувцас, хэрэгслийг өмсөнө.

10.12. Эрүүл мэндийн бус байгууллагын ажилтан хүснэгт 4-т заасан хамгаалах хувцас, хэрэгслийг өмсөнө.

Хүснэгт 3. Эрүүл мэндийн ажилтны хамгаалах хувцас, хэрэгсэл

№	XXX-ийн нэр	Хийх ажилбар
1	1. Шүүлтүүртэй амны хаалт (N95 эсхүл FFP2) 2. Комбинзон 3. Бээлий 4. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 5. Малгай 6. Гутлын гадуур улавч	Коронавируст халдварт (COVID-19)-тай өвчтөнд дараах аэрозол үүсгэх ажилбар хийх үед: 1. Бронх дурандах; 2. Интубаци тавих, авах; 3. Амьсгал, зүрхний сэхээн амьдроулах тусlamж үзүүлэх (CPR); 4. Зохиомол амьсгал (маск, интубаци); 5. Соруулга хийх; 6. Амьсгалын замд хийгдэх мэс засал; 7. Шүдний эмчилгээ, өрөм, борын машин ажиллуулан тусlamж үзүүлэх 8. Молекул биологийн лабораторийн улаан бүсэд SARS-CoV-2 илрүүлэх бх-ПГУ шинжилгээ
2	1. Эмнэлгийн нэг удаагийн амны хаалт 2. Шингэн нэвчихгүй ариун халад 3. Малгай 4. Ариун бээлий 5. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 6. Гутлын гадуурх улавч 7. Шингэн нэвчих эрсдэлтэй бол нэг удаагийн хормогч	Коронавируст халдварт (COVID-19)-тай өвчтөнд амьсгалын замаас бусад мэс заслын тусlamж Ариун нөхцөлд хийгдэх ажилбар Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай эхийн төрөлт удирдах, эх барихын тусlamж үйлчилгээ
3	1. Эмнэлгийн нэг удаагийн амны хаалт 2. Халад 3. Малгай 4. Бээлий 4. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 5. Гутлын гадуурх улавч	1. Коронавируст халдварт (COVID-19)-тай өвчтөнд үзүүлэх бусад үзлэг, эмчилгээ, оношлох 2. Хамар залгиураас сорьц авах Кабин тусгаарлагдаагүй нөхцөлд батлагдсан, сэжигтэй тохиолдлыг зөөх, тээвэрлэх
4	1. Эмнэлгийн нэг удаагийн амны хаалт 2. Халад 3. Малгай 4. Бээлий 5. Ахуйн бээлий 6. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 7. Усны гутал	Үйлчилгээний болон ариутгалын ажилтан коронавируст халдварт (КОВИД-19)-тай өвчтөний өрөөг цэвэрлэх, халдвартгүйжүүлэх Багаж хэрэгслийг цэвэрлэх, халдвартгүйжүүлэх Хог хаягдлыг зөөх, тээвэрлэх
5	1. Эмнэлгийн нэг удаагийн амны хаалт 2. Халад 3. Нүүрний хаалт (Эрсдэлд үндэслэн хэрэглэнэ)	Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан, сэжигтэй тохиолдлыг тээвэрлэхэд жолооч өвчтөнд хүрэхгүй, кабинд тусгаарлагдсан үед Эрүүл мэндийн тусlamж үйлчилгээ үзүүлж байгаа бүх ажилтан
6	Амны хаалт	Эрүүл мэндийн байгууллагын захиргаа, аж ахуйн ажилтан

**Хүснэгт 4. Эрүүл мэндийн бус байгууллагын ажилтны
хамгаалах хувцас хэрэгсэл**

№	XXX-ийн нэр	Хийх үйл ажиллагаа
1	1. Амны хаалт 2. Халад 3. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 4. Бээлий 5. Малгай 6. Усны гутал эсхүл гутлын гадуурх улавч	<ul style="list-style-type: none"> - Тусгаарлан ажиглах байранд ажиллах эрүүл мэндийн ажилтан - Хилийн мэргэжлийн хяналтын байцаагч - Агаарын хөлгийн үйлчлэгч
2	1. Амны хаалт 2. Нүдний шил 3. Бээлий	<ul style="list-style-type: none"> - Ачаа ачигч, буулгагч - Инженер техникийн болон бусад ажилтан
3	1.Амны хаалт 2.Халад 3. Нүдний шил эсхүл нүүрний хаалт 4. Узлэгийн бээлий 5. Малгай 6. Усны гутал эсхүл гутлын гадуурх улавч	<p>Тусгаарлан ажиглах байранд халдварын шинж тэмдэг илэрсэн хүнд тусlamж үзүүлэх эрүүл мэндийн ажилтан</p> <p>Тусгаарлан ажиглах байранд цэвэрлэгээ, халдвартгуйжүүлэлт хийх ажилтан</p> <p>Хилийн нэвтрэх цэгт ажиллаж байгаа халдвартгуйжүүлэлт хийх ажилтан</p>
4	Амны хаалт	<p>Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын голомтот бүс нутгаас ирсэн ачаа тээштэй харьцах үед</p> <p>Агаарын хөлгийн нисгэгч, галт тэрэгний машинист нь үйлчлүүлэгчтэй харьцахгүй бүрэн тусгаарлагдсан нэхцөлд ажиллаж байгаа тохиолдолд</p> <p>Ажиглалтын байранд үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцахгүйгээр хоол болон эргэлтийн зүйлсийг түгээх үед</p> <p>Тусгаарлах хаалтны цаанаас харьцаж байгаа үйлчилгээний ажиллагсад</p> <p>Цагдаа, онцгой байдлын ажилтан, гал тогооны ажилтнууд үйлчлүүлэгчтэй шууд харьцаагүй тохиолдолд</p>

Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны 01
дугаар сарын 19-ны өдрийн 13 дугаар
тушаалын долоодугаар хавсралт

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)-ЫН ЛАБОРАТОРИЙН ОНОШИЛГООНЫ ТҮР ЗААВАР

Нэг. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй гэж оншилсон тохиолдлоос сорьц авах, хадгалах, тээвэрлэх

1.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй, магадлалтай тохиолдлоос сургагдсан эрүүл мэндийн ажилтан эмчилгээ эхлэхээс өмнө хамрын хөндийн арчдас, хамар-залгиурын арчдас, ам-залгиурын арчдас, амьсгалын доод замын хүнд хэлбэрийн өвчтэй бол цэр, амьсгалын гууртай бол мөгөөрсөн хоолойн сордос, мөгөөрсөн хоолой-альвеолын лаваж авна. Нэмэлтээр цус, шээс, өтгөн, шаардлагатай бол уушигны эд, эсийн сорьц авч шинжилнэ.

1.2. 4-11 насны хүүхдээс ам-залгиур, 11-ээс дээш насны хүнээс хамар залгиурын арчдас авна.

1.3. Сорьц авах үед өрөөнд байх хүний тоог аль болох цөөлж, зөвхөн өвчтөнд тусламж, үйлчилгээ үзүүлж байгаа эрүүл мэндийн ажилтнуудыг байлцуулна.

1.4. Шинжлэгдэхүүн авах эрүүл мэндийн ажилтан нь хамгаалах хувцас, хэрэгслийг бүрэн өмсч, ХЕПА шүүлтүүр бүхий N95 амны хаалт, нүдний шил эсвэл нүүрний халхавч зүүнэ.

Хоёр. Сорьц цуглуулахад шаардагдах зүйлс

- 2.1. Шингэн үл нэвтрүүлэх материалаар хийгдсэн халад
- 2.2. N95 амны хаалт
- 2.3. Нүдний хамгаалалт (нүдний шил буюу нүүрний халхавч)
- 2.4. Эмнэлгийн бээлий
- 2.5. 7-8 см урт уян эсхүл иштэй ариун бамбар
- 2.6. Хэл дарагч
- 2.7. 2-4 мл вирус зөөвөрлөх орчин эсхүл 0.9% натри хлорид бүхий бөглөөтэй хуруу шил
- 2.8. Хуруу шил тогтоогуур
- 2.9. Цэрний сав
- 2.10. Сорьц зөөвөрлөх зориулалтын сав
- 2.11. Сорьц дагалдах хуудас
- 2.12. Шилний маркер

Гурав. Лабораторийн шинжилгээнд сорьц авах

3.1. Хамрын хөндийн арчдас авах: Сорьц өгөх хүний нусыг нийлгэх буюу ариутгасан бамbaraар хамрын хөндийг арчиж цэвэрлүүлэн суугаа байрлалд толгойг 70 хэм гэдийлгэн сорьцыг авна. Хүүхдээс сорьц авах тохиолдолд асран хамгаалагчид хүүхдийг тэврүүлж суулгана. Зүүн гарын эрхий, долоовор хуруугаар тухайн хүний хамрын үзүүрээс чимхэж, баруун гартаа ариун бамбар барьж, болгоомжтой зөөлөн эргүүлэх хөдөлгөөнөөр хамрын хөндийн самалдаг руу насанд хүрэгч бол 3 см, хүүхэд бол 2 см оруулан, бамbaraа салст бүрхүүл рүү шахаж

эргүүлэн арчдас авч, зориулалтын вирус тээвэрлэх уусмал эсхүл 0.9% натри хлорид бүхий хуруу шилэнд хийнэ.

3.2. Хамар-залгиурын арчдас авах: Тухайн хүнийг дээрх байдлаар бэлтгэж, ариун бамбарыг болгоомжтой зөвлөн эргүүлэх хөдөлгөөнөөр хамрын хөндийн самалдаг руу насанд хүрэгч бол 4-5 см, хүүхэд бол 2-3 см оруулан, бамбараа салст бүрхүүл рүү шахаж эргүүлэн арчдас авч, зориулалтын вирус тээвэрлэх уусмал эсхүл 0.9% натри хлорид бүхий хуруу шилэнд хийнэ.

3.3. Ам-залгиурын арчдас авах: Тухайн хүнийг дээрх байдлаар бэлтгэж, суулгаад амыг ангайлгаж, хэл дарагчаар хэлийг дарж, залгиурын арын ханыг хатуу иштэй ариун бамбараар арчиж авна. Арчдасыг зориулалтын вирус тээвэрлэх уусмал бүхий хуруу шилэнд хийнэ.

3.4. Цэр авах:

3.4.1. Амыг усаар сайтар зайлуулж, амны хөндийг цэвэрлэн, хамар ба хоолойн салс, шүлс зэргийг аль болох оруулахгүй авна.

3.4.2. Амьсгалыг гүнзгий авахуулан, түгжин 2 секунд орчим болсны дараа аажим гаргуулж, 2-оос доошгүй удаа давтана.

3.4.3. Гурав дахь удаагаа амьсгалыг гүнзгий авахуулж, хүчтэй ханиалгуулан цээжний гүнээс цэрийг гаргуулна.

3.4.4. Гаргасан цэрийг цэр цуглуулах саванд хийнэ. Цэрний хэмжээ 3-5 мл байна.

3.4.5. Цэрийг агааржуулалт сайтай, зориулалтын өрөөнд эсхүл гадна орчинд авна.

3.5. Шүлс авах:

3.5.1. Шүлс цуглуулах зориулалтын савыг онгойлгож бэлдэнэ.

3.5.2. Шанаа хэсэгт массаж хийж, амны хөндийд цугларсан шүлсийг гоожуулж шүлсний саванд цуглуулна.

3.5.3. Шүлс цуглуулах савны 1/3 хэсэг хүртэл (шүлсний хөөсийг тооцохгүйгээр) шүлсийг цуглуулна.

3.5.4. Шүлс цуглуулж дууссаны дараа шүлс цуглуулах савны тагийг сайтар таглана.

3.5.5. Савтай шүлсийг сорьц цуглуулах ажилтанд өгнө.

3.6. Эд, эсийн сорьц авах: Уушгинь эдийн гүнээс буюу гуурсан хоолойноос 0.5 см талтай шоо хэлбэртэй огтолж аваад, ариун саванд эсхүл зориулалтын вирус тээвэрлэх уусмал бүхий хуруу шилэнд хийж сайн таглана.

Дөрөв. Сорьцыг хадгалах, зөөвөрлөх

4.1. Хамрын хөндийн арчдас, хамар-залгиурын арчдас, ам-залгиурын арчдас, мөгөөрсөн хоолойн сорьцыг 24-48 цагийн дотор мөсөн элемент бүхий саванд хийж, нэмэх 2-8°C-д тээвэрлэж, лабораторид хүргэнэ. 48 цагийн дотор тээвэрлэх боломжгүй бол хасах 70°C-д хадгалж хөлдүүгээр тээвэрлэж, лабораторид хүргүүлнэ.

4.2. Эд, эсийн сорьцыг нэмэх 2-8°C-д тээвэрлэж, лабораторид яаралтай хүргэнэ. Боломжгүй бол хасах 70°C хэмд хадгалж, хөлдүүгээр тээвэрлэнэ.

4.3. Сорьцыг тээвэрлэхийн өмнө илгээх лабораторид урьдчилан мэдэгдэнэ.

4.4. Сорьцыг асгарахаас сэргийлэн био аюултай илгээмж, био бэлдмэл тээвэрлэх журмын дагуу 3 суурьт савлалтын аргаар савлана. Сорьц цуглуулсан савны гадуур амыг нь битүүмжлэх боломж бүхий уутанд хийж, гадна талд нь “Биоаюултай”, “Халдвартай” гэсэн тэмдэглэгээг хийж тээвэрлэнэ. Уутанд хийсэн сорьцыг мөсөн элемент бүхий сорьц зөөвөрлөх зориулалтын саванд хийж тээвэрлэнэ.

4.5. Сорьцын дагалдах хуудсыг гаргацтай, бүрэн бөглөж сорьцын хамт лабораторид хүргүүлнэ (хавсралт).

Тав. Лабораторийн шинжилгээ хийх

5.1. Коронавируст халдвэр (КОВИД-19)-ын сэжигтэй, магадлалтай тохиолдолд Коронавирус (SARS-CoV-2)-ийн антиген суурилсан түргэвчилсэн оношлуур болон бодит хугацааны полимеразын гинжин урвал (бх-ПГУ) шинжилгээ хийнэ.

Зургаа. Лабораторийн шинжилгээний мэдээлэл

6.1. Төрийн болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд нь өдөр бүр лабораторийн шинжилгээ, үр дүнгийн талаарх мэдээг Эрүүл мэндийн яамнаас зөвлөмж болгосон цахим мэдээллийн санд оруулна.

6.2. Коронавируст халдвэр (КОВИД-19)-тай өвчтөнийг илрүүлэх, хавьтлыг судлах, халдвэр зөөвөрлөгдхөөс сэргийлэх үүднээс лабораторийн шинжилгээ хийж, эерэг тохиолдлыг тухайн үед нь цахим программд оруулна.

Хавсралт 1. Сорьц дагалдах хуудас №...../.....

Эрүүл мэндийн байгууллагын нэр

Үйлчлүүлэгчийн эцэг /эх/-ийн нэр, Нэр.....

Нас:, Хүйс: Эрэгтэй |__|, Эмэгтэй |__|

Регистрийн дугаар: |__|_|__|_|__|_|__|_|__|

Оршин суугаа хаяг:

Эмнэлзүйн онош:

Өвчин эхэлсэн огноо: _____ оны ____ сарын ____ өдөр

Эмнэлэгт хэвтсэн огноо: _____ оны ____ сарын ____ өдөр

Сорьц авсан огноо: _____ оны ____ сарын ____ өдөр ____ цаг ____ минут

Сорьц авах үеийн хэм: |__|_|__|_|__|⁰C

Цуглуулсан сорьцын төрөл: Хамар-залгиурын арчдас |__|

 Ам-залгиурын арчдас |__|

 Мөгөөрсөн хоолойн сордос |__|

 Бусад |__|

Сорьцыг тээвэрлэлтэд өгсөн: огноо: _____ оны ____ сарын ____ өдөр ____ цаг ____ минут

Шинжилгээ хийсэн байгууллага:

Сорьц авсан мэргэжилтний нэр:

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)-ЫН ҮЕД ХАЛДВАРГҮЙЖҮҮЛЭЛТ ХИЙХ ТҮР ЗААВАР

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын цар тахлын үед цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлт хийх үйл ажиллагаанд энэхүү түр зааврыг мөрдөнө.

1.2. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын үед урьдчилан сэргийлэх болон голомтын байнгын, эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийнэ.

1.3. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын батлагдсан тохиолдлын маршрутын дагуух халдвартгүйжүүлэлт болон урьдчилан сэргийлэх халдвартгүйжүүлэлтийг хувь хүн, байгууллага, мэргэжлийн байгууллагын зөвлөмжийн дагуу хийж гүйцэтгэх, эсвэл өөрийн хүсэлтээр болон гэрээ байгуулж тусгай зөвшөөрөл бүхий хувийн аж ахуйн нэгжээр хийж гүйцэтгүүлнэ.

1.4. Урьдчилан сэргийлэх халдвартгүйжүүлэлтийг цар тахлын үед байгууллага аж ахуйн нэгж зааврын дагуу тогтмол хийнэ.

1.5. Голомтын байнгын халдвартгүйжүүлэлт нь өвчтөн байрлаж буй эмнэлгийн өрөөнд өдөр тутам хийгдэнэ.

1.6. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй болон батлагдсан тохиолдлын гэр орон, ажлын байр, эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авсан болон тусгаарласан өрөө, тээвэрлэсэн машин, нас барсан тохиолдолд цогцос зөөсөн дамнуурга, өрөө, тавиур, хөргөгч зэрэг халдварт дамжих эрсдэлтэй хэсгүүдэд голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлтийг хийнэ.

Хоёр. Урьдчилан сэргийлэх халдвартгүйжүүлэлт

2.1. Орон сууц, нийтийн байр болон аж ахуйн нэгжүүд хүний гар хүрэх бүх гадаргууд байнгын цэвэрлэгээ, халдвартгүйжүүлэлтийг тогтмол хийнэ.

2.2. Гудамж талбай болон нийтийн эзэмшлийн гадаад орчинд зөвхөн угаалга, цэвэрлэгээ хийнэ.

Гурав. Голомтын халдвартгүйжүүлэлт

3.1. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын голомтод халдвартгүйжүүлэлт хийх үйл ажиллагааг Зоонозын өвчин судлалын үндэсний төв мэргэжил арга зүйн удирдлага, зохицуулалтаар ханган ажиллана.

3.2. Орон нутагт голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлтийг ЗӨСТ, ЭМГ болон сургагдсан ахуйн шавж, мэрэгч устгал, халдвартгүйжүүлэлтийн тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллага хийнэ.

3.3. Эрүүл мэндийн байгууллагаас өгсөн тархвар судлалын дүгнэлт, мэдээллийн (хамрах хүрээ, хаяг, байршил) дагуу холбогдох байгууллагын томилогдсон шуурхай хариу арга хэмжээний баг голомтын халдвартгүйжүүлэлтийг халдвартын нөхцөл байдалтай уялдуулан зохион байгуулна.

3.4. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй болон батлагдсан тохиолдлыг тээвэрлэсэн тээврийн хэрэгслийн халдвартгүйжүүлэлтийг тухайн эмнэлгийн шуурхай хариу арга хэмжээний баг гүйцэтгэнэ.

3.5. Гадаад улс орноос иргэдийг татан авалт хийж буй тусгай үүргийн, цэргийн зориулалттай тусгай үүргийн болон дипломат шугамаар ирж буй онгоц, зорчигчдын ачаа тээшинд хийх эцсийн халдвартгүйжүүлэлтийг Хилийн мэргэжлийн хяналтын алба зохион байгуулан ажиллана.

3.6. Хот хооронд нислэг үйлдэж буй дотоодын нислэг, ачааны нислэгээр буусан карго ачаа, шуудан, ачаа тээш буусан талбай, барилга байгууламжийн халдвартгүйжүүлэлтийг Хилийн мэргэжлийн хяналтын албаны хяналтан дор тухайн тээвэр зуучийн байгууллага, авиа компани бүрэн хариуцаж, шавж, мэрэгч устгал, халдвартгүйжүүлэх үйлчилгээ эрхлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий аж ахуйн нэгж байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ.

3.7. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын сэжигтэй болон батлагдсан эмнэлзүйн хөнгөн хэлбэрийн өвчтөн нь гэрээр эмчлүүлэх тохиолдолд халдвартгүйжүүлэлтийг эрүүл мэндийн байгууллагаас гаргасан заавар зөвлөмжийн дагуу өөрөө хийнэ.

3.8. Гэрийн нас баралт бүртгэгдсэн тохиолдолд харьяа сум, өрхийн эмнэлэг халдвартгүйжүүлэлт хийнэ.

3.9. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын улмаас өвчтөн эмнэлэгт нас барсан тохиолдолд эмнэлгийн халдвартгүйжүүлэлтийн баг халдвартгүйжүүлэлтийг зааврын дагуу хийнэ.

3.10. Оршуулах үйл ажиллагааны явцад ашигласан тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэлийн халдвартгүйжүүлэлтийг мэргэжлийн хяналтын улсын байцаагчийн хяналтан дор гэрээт байгууллага гүйцэтгэнэ.

Дөрөв. Коронавируст халдварт (КОВИД-19)-ын голомтод эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийх

4.1. Шуурхай хариу арга хэмжээний багийн үүрэг, үйл ажиллагааны дараалал:

4.1.1. Голомтод халдвартгүйжүүлэлт хийх багийн бүрэлдэхүүнд тархвар судлагч, ариутгагч, жолооч нар байх багтах бөгөөд тархвар судлагч эмчийн хяналтад ажиллана.

4.1.2. Багийн гишүүд нь тархвар судлагч эмчийн хамт халдвартгүйжүүлэлтэд шаардлагатай хамгаалах хувцас, багаж хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж, сав суулга, эд аж ахуйн зүйлс, халдвартгүйтгэлийн бодис зэргийг нарийвчлан тооцож, жагсаалтын дагуу бэлэн болгон дуудлагад авч явна.

4.1.3. Хавьтал, өвчтөн, цогцос зөөвөрлөсөн (нүүлгэн шилжүүлсэн) тээврийн хэрэгсэлд тухай бүр эцсийн халдвартгүйжүүлэлтийг заавал хийнэ.

4.2.6. Голомтод эцсийн халдвартгүйжүүлэлт хийх багийн гишүүд халдварт хамгааллын хувцас хэрэгслийг халдвараас сэргийлэх зааврын дагуу халдвартгүй бүс буюу ногоон бүсэд өмсөнө.

4.1.4. Халдвартгүйжүүлэлт хийж дууссаны дараа хэрэглэсэн хамгаалах хувцас хэрэгсэлийг зааврын дагуу шар бүсэд тайлна.

4.1.5. Өвчтөн байгаа өрөө тасалгаанд халдвартайжүүлэлт хийхдээ гар хүрэх газар, гадаргуу болон тоног төхөөрөмж, ахуйн хэрэглээний эд зүйлсийн гадаргууг арчиж, тааз хананы дээд хэсэг, их талбайг шүршиж, тоног төхөөрөмж, ахуйн хэрэглээний эд зүйлсийн гадаргууг арчиж халдвартайжүүлнэ.

4.1.6. Голомтын халдвартайжүүлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцсон багийн гишүүд хэрэглэсэн хамгаалах хувцас, цэвэрлэгээний материал, хог хаягдал зэргийг халдвартай хог, хаягдал цуглуулах шар уутанд хийж, савны гадна талыг халдвартайжүүлэлтийн уусмалаар шүршин зөөвөрлөж, Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны 505 дугаар тушаалаар батлагдсан "Эрүүл мэндийн байгууллагын аюултай хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх, боловсруулах, устгах заавар"-ын дагуу устгана.

4.1.7. Голомтын халдвартайжүүлэлтийн үйл ажиллагаанд оролцсон багийн гишүүд коронавируст халдвар (КОВИД-19)-ын нууц үеийн хугацааг дуустал хугацаанд биеийн халууныг өдөрт 2 удаа хэмжиж биеийн байдалд ажиглалт хийнэ.

4.1.8. Хэрэв халуурах, ханиалгах, амьсгалахад хүндрэлтэй болох, гүйлгэх, үнэрлэх, амтлах мэдрэмж алдагдах зэрэг шинж тэмдэг илэрвэл байгууллагын эмч, тархвар судлагч болон захирагаанд мэдэгдэж оношийг яаралтай тодруулах, холбогдох арга хэмжээг авна.

4.1.9. Голомтод ажилласан илтгэх хуудсыг бичиж холбогдох газарт хүргүүлнэ.

4.2. Голомтын эцсийн халдвартайжүүлэлтэд хэрэглэх багаж, хэрэгсэл

4.2.1. Хамгаалах хувцас хэрэгсэл (хамгаалах хувцас хэрэгсэлийг 1-2 ширхэг илүү авч явна)

4.2.2. Автомакс (мананцар үүсгэгч)

4.2.3. Уусмал найруулах сав

4.2.4. Хэмжээст сав

4.2.5. Хар, шар өнгийн хогийн уут, хог хийх тагтай сав

4.2.6. Нүдний шил халдвартайжүүлэх спирт, сав

4.2.7. Халдвартайжүүлэх уусмал

4.2.8. Гар халдвартайжүүлэх бодис

4.3. Голомтын эцсийн халдвартайжүүлэлт хийхэд анхаарах зүйлс

4.3.1. Голомтын эцсийн халдвартайжүүлэлт хийхээс өмнө бүх хүмүүсийг өрөөнөөс гаргаж, цонх, хаалгыг хааж, цахилгаан хэрэгслийг тогноос салгана.

4.3.2. Голомтын эцсийн халдвартайжүүлэлт хийхээс өмнө дахин хэрэглэх аяга, таваг, гал тогооны хэрэгслийг уутанд хийж, 2%-ийн содын уусмалд хийх эсхүл 30 минут буцалгахыг зөвлөнө.

4.3.3. Голомтын эцсийн халдвартайжүүлэлт хийхээс өмнө задгай хоол хүнс болон өвчтөний хэрэглэж байсан хоолны үлдэгдлийг шүршиж, хог хаягдлыг шар өнгийн уутанд хийж Эрүүл мэндийн сайдын 2017 оны A/505 тоот тушаалын дагуу устгана.

4.3.4. Хөнжил, дэр, гудас зэрэг зөвлөн эдлэлийг хоёр талаас нь нэвт шүршиж 1 цагийн дараа гадаа дэлгэж хатаах эсхүл угааж хэрэглэхийг зөвлөнө.

4.3.5. Хөргөгчний гадна талыг шүршиж, дотор талыг 2%-ийн содын уусмалаар арчиж халдвартайжүүлэн хаалгыг онгорхой орхино.

4.3.6. Агааржуулалтын хоолой руу шүрших аргаар халдвартайжүүлнэ.

4.4. Өвчтөний явсан зам маршрутын дагуу халдвартгүйжүүлэлт, хийх дараалал

4.4.1. Өвчтөнийг зөөвөрлөсөн машины зогсоол–байрнаас гарсан зам – байрны хаалганы бариул (гадна ба дотор тал)- хөл арчдаг дэвсгэр–үүдний танхимын агаарт жавелионы 0,06%-ийн уусмалыг 1m^2 талбайд 100 мл уусмал орохоор тооцож, шүршиж халдвартгүйжүүлнэ.

4.4.2. Шат–шатны бариул– хажуу хана-лифтний хаалга, шал, лифтэн доторхи агаар – хана, тааз зэргийг шүршиж, товчлуурыг арчиж халдвартгүйжүүлнэ.

4.4.3. Өвчтөн тусгаарлагдаж байсан давхарт гарч агаар – шал – хана – давхрын өрөөнүүдийн хаалга зэргийг коридорын эцэс хүртэл шүршиж халдвартгүйжүүлсэний дараа өрөөний үүдэнд буцаж ирнэ.

4.4.4. Өрөөний хаалганы гадна тал, бариул, дотор талыг шүршиж халдвартгүйжүүлсэний дараа хаалгыг нээж өрөөний агаарт нэг минутын турш мананцар үүсгэж шүршинэ.

4.5. Өрөөнд халдвартгүйжүүлэлт хийх дараалал:

4.5.1. Голомтын эцсийн халдвартгүйжүүлэлтийг байрны гадна талын хаалганаас эхлэн гадна талаас дотогш дээрээс доош гэсэн чиглэлээр хийнэ.

4.5.2. Хаалганы гадна, дотор талын бариул – өрөөний агаар – хана, шал – цонх, цонхны тавцан–хөшиг–тавилгын гадна, дотор тал–хөнжил, дэвсгэр даавуу, гудасны бүх гадаргууг бүрэн шүршиж хогийн савны дотор гадна талыг шүршинэ

4.5.3. Телевизор, компьютер зэрэг цахилгаан хэрэгсэлийг тогноос бүрэн салгасаны дараа шүршиж, уусмалын манан буусны дараа халдвартгүйжүүлэх уусмалтай алчуураар арчина.

4.5.4. Ор дэрний цагаан хэрэглэлийг зөөлөн хөдөлгөөнөөр сугалан авч жавелионы 0,06%-ийг уусмалд бүрэн живүүлж орхино.

4.5.5. Ванн-шүршүүр-угаалтуур–суултуурыг шүршиж, суултуурт гипохлорид кальци 200гр хийж тагийг таглаж орхино.

4.5.6. Халдвартгүйжүүлэлт хийснээс хойш 1-2 цагийн дараа чийгтэй цэвэрлэгээ хийж, өрөөг агааржуулна.

Хүснэгт 1. Халдвартгүйжүүлэх бодисын найрлага, хэрэглэх арга

№	Бодисын нэр	Ажлын уусмал	Бодисын хэмжээ	Уусмалын хувь	Хэрэглэх зориулалт
1	Клорсент	5 л	1 ш	0,02%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргууг халдвартгүйжүүлнэ.
		2 л	1 ш	0,05%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур, шүршүүр, хана, шал, бусад хатуу гадаргууг халдвартгүйжүүлнэ.

		10 л	1 ш	0.015%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
2	Жавелион	10 л	2 ш	0.03%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур, шүршүүр, хана, шал, бусад хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
		10	4 ш	0.06%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргуу, бүх төрлийн зөвлөн эдлэлийг 1 цаг живуулж халдвартгуйжүүлнэ.
		10	7	0.1%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур, шүршүүр, хана, шал, бусад хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
3	ДП-2Т	7.5	1	0.02%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
		7.5	2	0.04%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргуу, бүх төрлийн зөвлөн эдлэлийг 1 цаг живуулж халдвартгуйжүүлнэ.
		7.5	5	0.1%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур, шүршүүр, хана, шал, бусад хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
4	Просан	5	1	0.2%	Үрьдчилан сэргийлэх зорилгоор агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
		5	2	0.4%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед агаарын хөлөг болон галт тэрэг, нийтийн тээврийн хэрэгслэл, өрөө тасалгааны хаалга, хаалганы бариул, хана, цонх, шал, ширээ сандал, тавиур, шүүгээ гэх мэт хатуу гадаргуу, бүх төрлийн зөвлөн эдлэлийг 30 минут живуулж халдвартгуйжүүлнэ.
		5	5	0.1%	Голомтын эцсийн халдвартгүйтгэлийн үед ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур, шүршүүр, хана, шал, бусад хатуу гадаргууг халдвартгуйжүүлнэ.
5	40%-ийн гипо хлорид кальци /хуурай/	10	50 гр	0.2%	Шингэн хаягдал, нүхэн жорлон, бохир усны цооногийг халдвартгуйжүүлнэ.
		10	125 гр	0.5%	Шингэн хаягдал, нүхэн жорлон, бохир усны цооногийг халдвартгуйжүүлнэ.

6	Содын уусмал	1 л	20гр	2%	Бүх төрлийн хүүхдийн тоглоомыг халдвартгүйжүүлнэ.
7	Гипохло -рид натри Белизна	9850 мл	150мл		Шал хаалганы бариул гэх мэт хатуу гадаргуу
		9400 мл	600 мл	1%	Ариун цэврийн өрөөний угаалтуур, суултуур

Ажлын газрын (ажил, сургууль, цэцэрлэг) нэр, дугаар	
Мэргэжил, албан тушаал	
Ам бүлийн тоо	I—I—I

3. Илэрсэн эмнэлзүйн шинж тэмдгүүд		Тийм бол илэрсэн огноо
Халуурах ($\geq 37.1^{\circ}\text{C}$)	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	Хэм $^{\circ}\text{C}$ он сар өдөр
Хоолой хөндүүрлэх/өвдөх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Хуурай ханиалгах	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Нусгайрах	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Хамар битүүрэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Үнэрлэх мэдрэхүй алдагдах	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Амтлах мэдрэхүй алдагдах	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Амьсгал давчдах	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Толгой өвдөх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Булчингаар өвдөх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Үе мөч өвдөх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Ядрах, сульдах	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I	он сар өдөр
Бусад	Тийм I—I Yгүй I—I мэдэхгүй I—I Тийм бол шинж тэмдгийг бичнэ Үү:	он сар өдөр

4. Халдвартай байсан хугацаа: _____ он ____ сар ____ өдрөөс _____ он ____ сар ____ хүртэл
(Эмнэлзүйн шинж тэмдэг илэрсэн бол илрээхээс өмнөх 2 хоног, илрээгүй бол сорьц авсан өдрөөс
өмнөх 2 хоногоос эхлэн тооцно)

5. Архаг өвчин:

Таргалалттай эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Хорт хавдраар өвчилсөн эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Чихрийн шижинтэй эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
ХДХВ/ бусад дархлаа дарангуйлагдах өвчтэй эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Зүрх судасны эмгэг өвчтэй эсэх /АДИӨ гэх мэт/	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Багтраа өвчтэй эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Уушгини архаг өвчтэй эсэх /багтраанаас бусад/	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Элэгний архаг өвчтэй эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Цусны архаг өвчтэй эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Жирэмсэн / хэдэн сартай/</td <td>Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I</td>	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Беерний архаг өвчтэй эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Мэдрэлийн архаг өвчин, эмгэгтэй эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Эрхтэн, чөмөг шилжүүлэн суулгуулсан эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I
Бусад хавсарсан өвчтэй эсэх	Тийм I—I Yгүй I—I Мэдэхгүй I—I

5. Сүүлийн 10 хоногийн хугацаанд халдварт өртөх эрсдэл

Халдварт өртсөн байж болох эрсдэл	Тийм бол хаана	Тийм бол хэзээ	Хугацаа (хоног)
Аялсан эсэх: Тийм I—I Yгүй I—I			
Гадаад оронд амьдарч, сурч байгаад ирсэн эсэх: Тийм I—I Yгүй I—I			
Олон нийтийн арга хэмжээнд оролцсон эсэх: Тийм I—I Yгүй I—I			

Амьсгалын замын халдварын сэжигтэй хүнтэй хамт байсан эсэх Тийм ☐ Үгүй ☐		
Ажил, сургууль, цэцэрлэгт явсан эсэх: Тийм ☐ Үгүй ☐		

6. Эрүүл мэндийн байгууллагад шинж тэмдэг эхлэхээс өмнөх 10 хоногт хандсан эсэх: Тийм Үгүй Хэрэв тийм бол:

Хандсан шалтгаан	Эрүүл мэндийн байгууллагын нэр	Хэзээ (огноо)	Хэдэн удаа
Эмнэлэгт үзүүлсэн			
Шинжилгээ өгсөн			
Хэвтэн эмчлүүлсэн			
Өвчтөн асарсан			
Хүн үзүүлэхээр хамт явсан			
Тусгаарлагдсан эсэх	Тийм ☐ Үгүй ☐ Хэрэв тийм бол: Эмнэлгийн нэр: Тусгаарлагдсан огноо: ____ он ____ сар ____		

Хүндэрсэн байдал

Эрчимт эмчилгээний тасаг (ЭЭТ)-т хэвтэж эмчлүүлсэн	☐ Тийм ☐ Үгүй ☐ Тодорхойгүй Тийм бол ____ он ____ сар ____ өдөр
ЭЭТ-аас гарсан огноо	____ он ____ сар ____ өдөр
Зохиомол амьсгал хийсэн	☐ Тийм ☐ Үгүй ☐ Тодорхойгүй Тийм бол хугацаа (хоног) _____ Эхэлсэн ____ он ____ сар ____ өдөр Зогсоосон ____ он ____ сар ____ өдөр
Амьсгалын цочмог дистресс хамшинж	☐ Тийм ☐ Үгүй ☐ Тодорхойгүй Эхэлсэн ____ он ____ сар ____ өдөр
Бөөрний цочмог дутмагшил	☐ Тийм ☐ Үгүй ☐ Тодорхойгүй Эхэлсэн ____ он ____ сар ____ өдөр
Зүрхний дутмагшил	☐ Тийм ☐ Үгүй ☐ Тодорхойгүй Эхэлсэн ____ он ____ сар ____ өдөр
Цус бүлэгнэлтийн алдагдал	☐ Тийм ☐ Үгүй ☐ Тодорхойгүй Эхэлсэн ____ он ____ сар ____ өдөр
Рентген шинжилгээнд уушгины хатгалгаатай	☐ Тийм ☐ Үгүй ☐ Тодорхойгүй Тийм бол ____ он ____ сар ____ өдөр
Бусад хүндрэлүүд	☐ Тийм ☐ Үгүй ☐ Тодорхойгүй Тийм бол бичих _____
ЕСМО (хүчилтерегчжүүлэх аппарат) эмчилгээнд орсон	☐ Тийм ☐ Үгүй ☐ Тодорхойгүй
Судас агшааж дараалт бууруулах эмчилгээнд орсон	☐ Тийм ☐ Үгүй ☐ Тодорхойгүй

7. Вирус судлалын шинжилгээний дүн

Сорьцын нэр	Давтамж	Сорьц авсан огноо	Лабораторийн нэр	Шинжилгээний төрөл	Шинжилгээний хариу	Хариу гарсан огноо
Хамар залгиурын арчдас	Сорьц 1					
	Сорьц 2					
	Сорьц 3					
	Сорьц 4					
Ам залгиурын арчдас	Сорьц 1					
	Сорьц 2					
Бусад (бичих)						

8. Тавилан: Эдгэрсэн Сайжирсан Нян тээгч Нас барсан

Эдгэрсэн бол эмнэлгээс гарсан огноо: ____ он ____ сар ____ өдөр

Нас барсан бол огноо: ____ он ____ сар ____ өдөр

Задлан шинжилгээ хийсэн бол огноо: _____ он ____ сар ____ өдөр
Задлан шинжилгээ хийсэн шалтгаан:
Задлан шинжилгээний дүгнэлт:
9. Батлагдсан тохиолдлын хавьтлын талаарх товч мэдээлэл: Эрсдэл өндөртэй болон эрсдэл багатай хавьтал болсон нийт хүний тоо __ __ , үүнаас гэртээ __ __ , бусад газарт __ __ . Хавьтлаас КОВИД-19 халдвараар өвчилсөн нийт хүний тоо __ __
10. Эцсийн онош
11. Эцсийн дүгнэлт: Сэжигтэй __ , Магадлалтай __ , Батлагдсан __ , Онош үгүйсгэгдсэн __ Батлагдсан бол: тархвар судалгаагаар __ , эмнэл зүйгээр __ , лабораториор __ Хэрэв онош үгүйсгэгдсэн бол оношийг бичих
Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээтэй холбоотой халдвэр эсэх: Тийм __ Үгүй __ Эцсийн дүгнэлт гаргасан тархвар судлаачийн овог, нэр
Албан тушаал, утасны дугаар __ __ __ __ __ __
Анхааруулга: Батлагдсан тохиолдлын голомтонд авч хэрэгжүүлсэн шуурхай хариу арга хэмжээ, хавьтлуудын талаарх мэдээллийг уг судалгааны хуудсанд хавсаргана.

12. Хавьтлын мэдээлэл

№	Овог, нэр	Нас / хүйс	Регистрийн дугаар	Утасны дугаар	Таны юу болох?	Хавьтал болсон эхний огноо	Хавьтал болсон сүүлийн огноо	Тусгаарласан	
								Газар	Огноо

Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны 05 дугаар сарын 19-ны өдрийн 136 дугаар тушаалын аравдугаар хавсралт

КОРОНАВИРУСТ ХАЛДВАР (КОВИД-19)-ЫН БАТЛАГДСАН ТОХИОЛДЛЫН ХАВЬТЛЫН АЖИГЛАЛТЫН ХУУДАС

1. Ерөнхий мэдээлэл:

Хавьтала болсон батлагдсан тохиолдлын овог, нэр	Дугаар....
Батлагдсан тохиолдолтой хавьтала болсон газар:	
Анх хавьтала болсон огноо: ____ он ____ сар ____ өдөр	
Батлагдсан тохиолдолтой 2 метрээс дотогш зайнд хавьтала болсон давтамж __ __ ;	
Хавьтала болсон хугацаа __ __ өдөр, __ __ цаг, __ __ минут	
Хавьтлын талаар мэдээлэл хүлээн авсан огноо	____ он ____ сар ____ өдөр ____ цаг ____ минут
Ажиглалтанд хамруулсан огноо	____ он ____ сар ____ өдөр ____ цаг ____ минут
Ажиглалт хийж буй эрүүл мэндийн ажилтны овог, нэр , ажлын газар, албан тушаал, утасны дугаар __ __ __ __ __ __	
Тусгаарлагдсан газар: гэртээ __ , бусад бол хаана: байгууллагын нэр, өрөөний дугаар __ __ __	

2. Хүн ам зүйн мэдээлэл:

Овог:	Нэр:
Нас (жил, сараар): __ __ жил __ __ сар	Хүйс: Эрэгтэй __ , Эмэгтэй __
Регистрийн дугаар	__ __ __ __ __ __ __ __ __
Утасны дугаар	__ __ __ __ __ __ __ __ __
Гэрийн хаяг	
Нийгмийн байдал	Албан хаагч __ , Ажилчин __ , Ажилгүй __ , Оюутан __ , Сурагч __ , Хувиараа __ , Тэтгэвэрт __ , Малчин __ , Цэцэрлэг __ , Гэрт __ , Эрүүл мэндийн ажилтан __ , Бусад: __
Ажлын газрын хаяг (ажил, сургууль, цэцэрлэг)	
Мэргэжил, албан тушаал	
Ам бүлийн тоо	__ __
Дархлаажуулалтад хамрагдсан эсэх: I__I тийм __ үгүй	
Вакцины нэр: Астразенека __ , Вероцелл __ , Файзер __ , Спутник В __ , Бусад __	
I тунд хамрагдсан огноо	____ он ____ сар ____ өдөр ____
II тунд хамрагдсан огноо	____ он ____ сар ____ өдөр ____
III тунд хамрагдсан огноо	____ он ____ сар ____ өдөр ____
IV тунд хамрагдсан огноо	____ он ____ сар ____ өдөр ____
Жирэмсэн эсэх.....хугацаа.....	

1. Хавьтлын эмнэлзүйн шинж тэмдгийн ажиглалтын хуудас

Өдрийн дугаар, ажиглах давтамж	Халуурах ≥ 37.0 хэм	Амт мэдрэхгүй боловх	Үнэр мэдрэхгүй боловх	Хоолой өвдөх	Хуурай ханиалгах	Амьсгаадах	Ядарч сульдах	Бусад (Бичих)
1	Өглөө	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __
	Орой	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __
2	Өглөө	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __ Үгүй __	Тийм __

				Үгүй I__I			Үгүй I__I	
	Орой	Тийм I__I Үгүй I__I						
3	Өглөө	Тийм I__I Үгүй I__I						
	Орой	Тийм I__I Үгүй I__I						
4	Өглөө	Тийм I__I Үгүй I__I						
	Орой	Тийм I__I Үгүй I__I						
5	Өглөө	Тийм I__I Үгүй I__I						
	Орой	Тийм I__I Үгүй I__I						

2. Хавьтлыг шинжилгээнд хамруулсан байдал

Шинжилгээний давтамж	Хамрагдсан огноо	Авсан сорьцын төрөл	Хийгдсэн шинжилгээ	Шинжилгээний хариу
Эхний шинжилгээ	_____он _____ сар _____ өдөр ____ цаг ____ минут	<ul style="list-style-type: none"> Хамар залгиурын арчдас I__I Ам залгиурын арчдас I__I Бусад 	<ul style="list-style-type: none"> Түргэвчилсэн антиген тест I__I бх-ПГУ-ын шинжилгээ I__I 	<ul style="list-style-type: none"> Серөг I__I Эрөг I__I
Давтан шинжилгээ (шинж тэмдэг илэрсэн болон эмчийн заалтаар)	_____он _____ сар _____ өдөр ____ цаг ____ минут	<ul style="list-style-type: none"> Хамар залгиурын арчдас I__I Ам залгиурын арчдас I__I Бусад 	<ul style="list-style-type: none"> Түргэвчилсэн антиген тест I__I бх-ПГУ-ын шинжилгээ I__I 	<ul style="list-style-type: none"> Серөг I__I Эрөг I__I